

Nlaš tednik

Koroški glasnik

Šolske potrebšline, polnilna peresa, papir

Strein

Celovec — Klagenfurt, Bahnhofstrasse 35

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

4. leto / številka 37

V Celovcu, dne 11. septembra 1952

Cena 1 šiling

BELA VRANA

Katoliški tednik „Die österreichische Furche“, 8. letnik, številka 35 z dne 30. avgusta 1952 prinaša na 5. strani med drugim sledeče: „Avstrija — vzgled reševanja narodnostnih vprašanj“ in piše:

„Tako slišimo danes že večkrat v inozemstvu, ki vedno bolj razumeva veliko delo stare Avstrije ravno na tem področju. Ravno tako pa želimo tudi mi se danes, da se pokažemo pred svetom: kot dežela sporazuma in sprave, kot „švica vzhoda“. V to lepo sliko pa udarjajo vznemirljivo odurni glasovi, ki jih slišimo ravno v zadnjih tednih od zelo različno usmerjenih strani proti dvojezičnosti v enem delu koroških šol. Nekateri se kruto pritožujejo nad nasiljem, ker se morajo šestletni otroci učiti dveh jezikov. Pozabljen je švicarski vzgled, ki ga tako radi navajajo, ne mislijo na to, da ima Avstrija veliko prednost v tem, da se morejo njeni otroci tukaj učiti še slovenski jezik v šoli. Kdo naj tvori „most“ do slovanskega sveta, če bo šlo tako naprej kakor doslej? Vedno manj mladih ljudi študira pri nas slavistiko, vedno manjše je zanimanje pri nas za slovanski kulturni krog. To pa pomeni v resnici, da se vedno bolj zožujemo, če se prostovoljno in zavestno trudimo, da zapremo prava vrata do slovanskega sveta, in ta vrata so njihov jezik.

Mi se pritožujemo nad razpadom monarhije, mi tožimo o razmerah v Südtirolu! Glejmo, da uredimo najprej razmere v našem malem svetu, dokazimo tukaj najprej svojo dobro voljo, dati in sprejemati.

Vaša avstrijska šola, v kateri je vpeljana dvojezičnost, more postati dokaz velike avstrijske sposobnosti — naša dolžnost pa je, da to tudi razumemo in se po tem ravnamo“.

Veselim se tega prvega glasu v katoliškem tedniku, v katerem smo brali že vse druge glasove. Sicer se ne moremo strinjati s trditvijo o vzornem reševanju narodnostnih vprašanj za časa monarhije, ker številke uradnih ljudskih štetij preveč zgovorno govori. Saj so v monarhiji pri tem vzornem reševanju spravili „uradno“ število koroških Slovencev od 119.000 leta 1870 na 34.000 leta 1923. Tako postopanje s Slovani v Avstriji je tudi povzročilo njen razpad.

Vse ostale trditve pa podpišemo stoodstotno. Že leta 1846 je v „Klagenfurter Zeitung“ zapisal Andrej Einspieler, da bi bila koroška deželna vlada dolžna, da prisili vse otroke k učenju drugega deželnega jezika, če so starši tako omejeni, da važnosti slovanskega jezika ne razumejo.

V ostalem pa moramo zopet ugotavljati, da je izvajanje te dvojezičnosti na koroških šolah zelo malomarno. Še vedno imamo tri okrajne šolske nadzornike, ki oskrbujejo dvojezične šole in sami ne znajo slovenskega jezika. Še vedno je treba ugotoviti, da tudi deželni šolski nadzornik ne zna besede slovenski, čeprav je za te šole odgovoren. Pri tem stanju nadzorstva za dvojezične šole bomo seveda tudi razumeli, da ti gospodje še niso doumeli, da je pri nastavljanju učiteljev na dvojezičnih šolah znanje slovenščine bolj važno vprašanje, kakor pa strankarska pripadnost.

Ugotoviti moramo ponovno, da tako stanje odločno nasprotuje odredbi o dvojezičnih šolah. Isti odredbi nasprotuje tudi dejstvo, da je vlada na celo vrsto šol imenovala šolske vodje, ki ne znajo slovenski. Nekaterim teh nadučiteljev je sicer vlada predpisala, da morajo tekom dveh let položiti izpite iz slovenščine. Predpisani rok je potekel, izpitov gospodje niso napravili in vendar sedijo kot definitivni učitelji oziroma nadučitelji na dvojezičnih šolah.

Kako naj dvojezični pouk na šolah napreduje, če ni niti ene slovenske šolske knjige. Vse šolske knjige so pošle, vlada pa čaka na državno pogodbo v prikitem upa-

Papežev odposlanec v Avstriji

V torek dopoldne je sprejel papež Pij XII. v svojem poletnem bivališču v Castel Gandolfo pri Rimu dunajskega nadškofa kardinala dr. Innitzerja. Pri tem je pooblastil kardinala, da ga zastopa kot njegov posebni legat, to je odposlanec, na katoliškem shodu na Dunaju. Pri tem mu je sv. oče dejal:

„V duhu bom z Vami na katoliškem shodu na Dunaju in pozdravljam vse avstrijsko ljudstvo. Ta katoliški shod je prvo večje zborovanje avstrijskih katoličanov po letu 1933. Vmesna leta so bila apokaliptična, čas poln groze, vendar so ta čas avstrijski katoličani preživeli v zaupanju. Letošnje slovesnosti naj jih ponovno potrdijo v njihovem zaupanju. Vsem udeležencem katoliškega shoda podeljujem apostolski blagoslov.“

Ob 15. uri v torek se je nato kardinal legat odpeljal iz Rima in je prispel s posebnim vlakom v sredo ob 6.04 na prvo avstrijsko postajo v Podklostru. Tam ga je pozdravil v imenu avstrijske vlade zvezni minister dr. Kolb, duhovščina in zastopniki občine.

V Celovcu

Ko je privozil posebni vlak, lepo okinčan, na kolodvor v Celovcu, je zaigrala godba papeško himno. Nasmejan je izstopil

kardinal legat, ki ga je pozdravljalo veliko število Celovčanov. Ti so prihiteji v rani jutranji uri na kolodvor, da pozdravijo papeževa pooblaščenca.

Kardinala legata je pozdravil škof krški dr. J. Köstner z duhovščino, deželni glavar Ferd. Wedenig, zastopnik britanske zasedbene oblasti Mr. Goschen in drugi. Nato je kardinal legat v pozdravnem govoru izrazil veselje, da sme izročiti pozdrave sv. očeta avstrijskim katoličanom najprej v Celovcu, glavnem mestu Koroške. Poudaril je željo sv. očeta, naj bi imel katoliški shod na Dunaju res popoln uspeh v smislu gesla: Svoboda in dostojanstvo človeka. Posebej je poudaril kardinal legat željo sv. očeta, naj bi bil v tem geslu zagotovljen vsem tudi pravičen in trajen mir.

Kardinala legata spremlja posebno papeževo spremstvo, v katerem je ceremonier msgr. Pentini in dva častnika papeževe osebne straže.

Ob živahnem pozdravljanju in igranju godbe je odpeljal posebni vlak proti severu. V Brucku na Muri je kardinala legata pozdravil škof sekavski in štajerski deželni glavar, na Semmeringu škof-namestnik dunajski in nižjeavstrijski deželni glavar, na Dunaju pa zvezni predsednik dr. T. Körner in zvezni kancler dr. ing. Figl.

Nesreča pri Beogradu

V torek, dne 9. septembra, je vozil redni parnik „Niš“ iz Beograda v Zemun, ki leži ob izlivu Save v Donavo na nasprotni strani reke. Malo po 13. uri je zapustil parnik Beograd. Ker popravljajo most preko reke Donave, se je hotelo peljati večje število potnikov z ladjo kakor navadno in je bil zato parnik močno preobremenjen. Ni še točno ugotovljeno, koliko ljudi je bilo na brodu, ko je parnik odplul iz Beograda.

Ko je bil parnik približno sredi reke, se je zgodila strašna nesreča. Zaradi dežja z viharjem, je odšla večina potnikov pod krov. Oni pa, ki so ostali na krovu, so se zatekli pred dežjem vsi na eno stran krova.

Razpust strank v Egiptu

Po odstopu dosedanega egiptovskega ministrskega predsednika Ali Maher-ja je sestavil vlado vrhovni poveljnik egiptovskih vojnih sil, general Mohamed Nagib. Ostali ministri v novi vladi so civilisti, ki pa niso izrazili politiki kake stranke.

Takoj po sestavi vlade se je sestel ministrski svet na prvo sejo in je izdal zelo važne sklepe:

1. Zakon o agrarni reformi, ki predvideva razdelitev zemlje onim, ki zemljo obdelujejo. Nikdo ne more imeti več kakor 80 ha. zemljišča.

nju, da se bo potem „vzorno“ reševanje brez šolskih knjig nadaljevalo.

Edino nadomestilo za učne knjige je šolski list „Mladi rod“, kateri izhaja od januarja 1952 mesečno. Tudi v zadevi tega lista moramo ugotoviti, da je cela vrsta dvojezičnih šol, kjer tega lista nimajo naročnega. Kako naj na takih šolah dvojezični pouk izgleda?

Za danes naj imenujemo samo eno teh šol in to je Dobrla vas. Ravno Dobrla vas je na dan proslave, ko je postala trg, tako nazorno, tudi vsem onim, ki tega videti niso, dokazala, da je prebivalstvo slovensko. Dobrla vas je to pokazala, čeprav pri „uradni proslavi“ niso poznali slovenske besede ali slovenske pesmi in se je gospod deželni glavar sicer v svojem govoru zavzemal za

Vsled preobremenjenosti na eni strani in vsled viharja se je parnik nagnil in predno ga je bilo mogoče s stroji uravnati, se je tudi že prevrnil.

Reševanje je bilo zelo težko, nikdo tudi na nesrečo ni bil pripravljen, ker se je vse zgodilo nenadoma. Verjetno se od potnikov, ki so bili pod krovom, skoraj nikdo ni mogel rešiti. Tudi od onih, ki so bili na krovu in so se nenadoma znašli v valovih, jih je v viharju mnogo utonilo. Ni še točno ugotovljeno, koliko ljudi je utonilo. Računajo pa, da jih je utonilo okrog 90 in da se jih je le okrog 30 rešilo.

2. Vse politične stranke v Egiptu so razpuščene in vlada bo v kratkem izdala določila za ustanovitev novih strank.

3. Ministrski predsednik general Nagib je imenovan za vrhovnega vojaškega guvernerja Egipta, dokler je v veljavi v Egiptu izredno stanje, ki je bilo proglašeno po odstopu kralja Faruka.

V zadnjih dneh je bilo zaprtih v Egiptu veliko število bivših politikov vseh političnih strank. Očitajo jim, da so krivi podkupovanja, korupcije in raznih nepravilnosti. Verjetno bodo vse postavili pred posebno sodišče.

dobro sožitje obeh narodov v deželi in obeh sosednih držav. Pri tem pa je gospod deželni glavar že zopet in takoj pozabil, da je treba za tako dobro sožitje tudi dejanj. Kakor je bila „uradna“ proslava trga Dobrla vas „nemška“ tako je tudi tamošnja šola, v protislovju z vsemi predpisi, nemška, saj pa drugače brez slovenskih učnih knjig tudi biti ne more.

Potrjujemo pa mnenje nemškega lista „Furche“, da to koroško vladno in uradno postopanje in zadržanje zapira mladini vrata do slovanskega sveta. Prepričani smo, da bo ta mladina, kateri danes zavestno in nadržno zabranjujejo dostop do slovanskega sveta, današnje motogotce še preklinjala, ker s svojim zadržanjem dokazujejo, da zamenj časa ne razumejo.

KRATKE VESTI

Verski obveščevalni vestnik „Veritas“ poroča, da je več kot ena tretjina duhovnikov, redovnikov in nun na Češkoslovaškem v zaporu ali v taboriščih prisilnega dela.

Posebno ljudsko sodišče na Dunaju je odločilo, da je zaplenjeno v Avstriji vse imetje Adolfa Hitlerja.

Angleški bombnik na reakcijski pogon je preletel Atlantski ocean v obeh smereh v dobrih desetih urah. Za povratek iz Amerike v Anglijo je potrebovalo letalo samo 3 ure 25 minut in je letelo s hitrostjo 975 km na uro (Celovec — Hamburg).

V Združene države je odpotoval norveški ministrski predsednik Oscar Trop; vrnil se bo koncem meseca.

Finska je plačala Sovjetski zvezi zadnji obrok vojnih reparacij, ki so skupno imele vrednost 570 milijonov dolarjev. Blaga, ki ga je dobavila Finska na ta račun Sovjetski zvezi, je bilo za 434.700 vagonov.

Letos se bodo vsakoletnega rednega sestanka zastopnikov tridesetih parlamentov držav britanske skupnosti, ki se je pričel dne 7. septembra v Kanadi (Ottawa), udeležili tudi zastopniki Združenih držav, ko bodo razpravljali o mednarodnih in obrambnih zadevah.

Vrhovni poveljnik sil Atlantske zveze, general Ridgway, se je mudil več dni v Turčiji, kjer je imel posvetovanje s turški generali o obrambi Turčije, Srednjega Vzhoda in jugovzhodne Evrope.

V Luksemburgu so se sestali te dni zunanji ministri šestih držav Montanske zveze, da bi se posvetovali o glavnem mestu Evropske zveze. V sredo pa se je v Strassburgu sestala skupščina (78 zastopnikov) Montanske zveze.

Zaradi obtožbe „protidržavnega delovanja in vohunstva“ je bilo obsojenih v Ljubljani 14 oseb, med njimi ravnatelj katakomb sv. Kalista v Rimu dr. Fr. Blatnik. Jugoslovska vlada zahteva izročitev dr. Blatnika. Obsojeni so baje dopisovali z dr. Blatnikom (pa pravijo, da ni cenzure).

V mesecu avgustu je pribežalo iz sovjetskega območja Nemčije v Zapadno Nemčijo nad 15.000 oseb.

V četrtek, dne 4. septembra, je umrl v Rimu v starosti 79 let bivši dolgoletni italijanski zunanji minister grof Carlo Sforza. Pokopali so ga ob velikih slovesnostih na državne stroške. Bil je dober italijanski diplomat, večkrat na veliko škodo Slovencev in proti naravnim pravicam Slovencev.

V južnoameriški državi Čile je bil izvoljen za predsednika bivši diktator v Čile, 75 letni general Carlos Ibanez del Campo. Kandidat sedanje vlade je dobil polovico manj glasov kakor Ibanez.

Vrhovni poveljnik 8. ameriške armade na Koreji, general Van Fleet, je izjavil, da se je položaj zavezniških čet na Koreji v zadnjih treh mesecih znatno izboljšal.

Po smrti bivšega predsednika nemške socialistične stranke je bil določen za predsednika stranke dosedanji drugi podpredsednik stranke, Erich Ollenhauer.

Za nedeljo, dne 9. novembra, so razpisane volitve v pokrajinske zbornice Trentino — Južni Tirol. Pokrajina Bolzano voli 22 in pokrajina Trentino 26 poslancev.

Glavni tajnik francoske komunistične stranke Maurice Thorez, ki se mudi na zdravljenju že dve leti v Sovjetski zvezi, se vrne verjetno v kratkem v Francijo. V kratkem bo tudi znano, če pride s posebno nalogo.

V tovarni mila v francoskem obmorskem mestu Marseille je nastala silna eksplozija, ki je pretresla vse mesto in napravila veliko škodo, okrog 30 oseb je mrtvih.

V Pandžebu na pogorju Himalaje je zanjel snežni vihar v višini 5.000 metrov večjo skupino Hindu-romarjev. Računajo, da je ostalo v snežnih zametih mrtvih okrog 350 oseb.

Politični teden

Po svetu ...

Trije zapadni zavezniki so v skupni noti odgovorili sovjetski vladi na njene predloge glede sklenitve mirovnihih pogodb z Nemčijo in Avstrijo. Nas zanima seveda predvsem vprašanje avstrijske državne pogodbe in čeprav se je o vseh neštevilnih sejah in medsebojnih diplomatskih notah toliko in skoraj preveč pisalo, zasluži zadnji korak zapadnih sil precej pozornosti.

Teško je v korespondenci med Zapadom in Vzhodom govoriti o „notah in odgovorih“, ker so pisma odgovori in odgovori spet pisma. Kratko povedano: v dopisovanju o Avstriji so tri zapadne sile sprejele predloge sovjetske vlade, kako naj bi prišlo do sklenitve državne pogodbe z Avstrijo. Ti pogoji so predvsem vsebovali zahteve o avstrijskih notranje-političnih zadevah: denacifikacija, svobodne volitve, demokratične svoboščine itd. Na jamstva v tem smislu, kakor so jih Sovjeti zahtevali kot pogoj za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo, je Zapad zdaj pristal in je to tudi sporočil. Kakšen bo odgovor?

Dejstvo je, da je Zapad dal svoj pristavek v času, ki je zunanje-politično zelo pomemben. Dne 29. septembra naj bi se pričela pogajanja za avstrijsko državno pogodbo in sicer v Londonu. Dober mesec kasneje so v Ameriki volitve državnega predsednika. Slučaj Avstrije teče kolikor toliko vzporedno s slučajem Nemčije. Pameten politik se bo izogibal izjave, ki bi mu drugje škodila.

Vse to govori za to, da sovjetska vlada ne bo zadnjih predlogov Zapada kratkoma lo zavrnila, kakor je to že večkrat storila. Podvig avstrijskega zunanjega ministra Gruberja, ki je pridobil Brazilijo, da bo ta pred UNO-glavno skupščino načela vprašanje mirovne pogodbe z Avstrijo, je bil naraven v pravem času.

Na kratko: sovjetska odklonitev bi pomenila: tisti, ki trdijo, da je Sovjetska zveza kriva za nesklentitev pogodbe z Avstrijo, bi na glavni skupščini UNO imeli, oz. dobili nov dokaz ... Politiki Vzhodne Nemčije, ki se toliko zavzemajo za zedinjenje Nemčije, bi težko našli izhod za podkrepitev svojih trditvev — če bi se pisalo in govorilo, da so Sovjeti tisti, ki so preprečili pogodbo s „sestro“ Avstrijo. Nadalje: v Ameriki je v teku volilni boj med generalom Eisenhowerjem in Stevensonom. Moskvi sta oba neljuba, toda republikanski general še bolj. Ta je v svojem volilnem programu napovedal, da hoče osvoboditi tudi narode, ki ječe pod komunizmom. S tem je menil seveda predvsem moskovske satelitne države. Taka izjava je huda reč in sovjetsko časopisje jo je označilo kot vojno grožnjo. To kot tako po pravici. Za te stvari je vendar UNO tukaj. Čeprav je Eisenhower dejal naknadno, da je mislil: „na miren način“, je njegova izjava že bila izzvala zanimanje in delno razburjenje v vsaj svetovni javnosti. Jasno je, da je Eisenhower to govoril kot propagandist za svojo stranko in da bi drugače tehtal svoje besede, če bi res bil izvoljen. Saj ga je tudi Truman močno popravil in skušal osmešiti, ko je dejal, da s trobentami kremeljski zidovi ne bodo zrušeni. V našem primeru pa je zadeva toliko važna, ker bi prav Eisenhower dobil nov veter na jadra svoje volilne kampanje, če bi Sovjeti tudi zdaj odklonili res popustljive predloge zapadnih sil in bi samo pomagali Eisenhowerju do zmage. To je tudi eden izmed razlogov, ki govori v prilog optimizmu v Londonu in predvsem v Parizu, da bo namreč sovjetski odgovor prav tako premišljen na splošno politično situacijo — da ne bo odklonilen — kot so bili predlogi zapadnih držav.

Drugod po svetu: Presenetljiva je bila Mosadekova odklonitev anglo-ameriških predlogov o gospodarski pomoči Perziji, če se sporazume z Anglijo. 10 milijonov dolarjev, katere je ponudila Amerika, je Mosadek imenoval miloščino. Mogoče ima prav. Ta vsota je namreč le polovica vrednosti petroleja, katerega ima Perzija na zalogi. Gre v glavnem za tem, kdaj in komu bo Perzija mogla prodajati tekoči petrolej. S pristankom Mosadeka na ameriško ponudbo bi bilo to tudi že rešeno — prodajali bi pač Zapadu. Vsa zadeva je pa obtičala v prav navadnem kramarskem prepiru. Mosadek je načelno itak že zmagal. Zdaj hoče kot nagrado za svojo zmago še plačilo in to od tistega, katerega je premagal, oz. njegovega odvetnika. To so v tem slučaju Ame-

rikanci in ti naj po Mosadekovem mnenju sežejo pač globlje v žep, če že menijo, da morajo svojega varovanca rešiti iz poplave. Kljub vsemu je odvetnik dovolj pri moči, da ne bo dopustil, da bi eksekutor (Sovjeti) začel svoj posel.

Mosadekov sovrstnik v Egiptu, general Nagib ima tudi svoje skrbi, samo, da so te bolj politične in oblastvene narave. Kot smo že zadnjič rekli, ima Nagib svoje čete in tanke ter letala, s katerimi daje poudarka svojemu politično-socialnemu programu. Če je do sedaj še sodeloval s političnimi strankami, je bilo to verjetno zgolj vmesno stanje. Pred dnevi je namreč dslovil staro vlado (ki mu je itak bila pokorna) ter imenoval novo „vlado uradnikov in strokovnjakov“. Strokovnjaki in dobri uradniki so povsod zaželjeni, toda značilnost Nagibovih namer je pa v tem, da postopoma, toda naglo uvaja vojaško diktaturo. Prav gotovo je, da bo v deželi kot je Egipt potrebna močna roka (tudi Kemal Ata Turk je bil diktator). Če je Nagib drugi Kemal, ga je pozdraviti.

Obmejni promet in dvolastniki

V petek, dne 5. septembra, je bila v Gleichenbergu na Štajerskem podpisana pogodba med zastopniki Avstrije in Jugoslavije o ureditvi malega obmejnega prometa in o vrnitvi posesev v obmejnem pasu v Jugoslaviji, katerih lastniki so avstrijski državljani.

Pogajanja so trajala od 19. avgusta. Ker so bila določila te pogodbe v glavnem in v načelu sprejeta že pri predhodnih pogajanjih na Bledu in pri obisku avstrijskega zunanjega ministra dr. K. Gruberja v Beogradu in na Brionih, je bilo treba rešiti v Gleichenbergu le še potankosti. Iz dejstva, da so trajala pogajanja tako dolgo (skoraj tri tedne), je razvidno, kako težka je pot do skupnega dela in do skupnega življenja dveh sosednih dežel. Iz tega moremo tudi razumeti, kako težka in počasna mora biti šele pot do evropske skupnosti, kjer je treba rešiti mnogo važnejša vprašanja.

Ker pa moramo smatrati vsak, tudi najmanjši sporazum med narodi in državami, en korak naprej in bližje k evropski skupnosti in k stalnemu miru, moramo pozdraviti tudi pogodbo v Gleichenbergu, ki gotovo vodi k obširnejši pogodbi o ureditvi gospodarskih, kulturnih in političnih odnosov med obema sosednjima državama. Saj je na taki ureditvi zainteresirano predvsem obmejno prebivalstvo, to pa je v glavnem isto na obeh straneh mej.

Vsebinska pogodba v Gleichenbergu je v glavnem sledeča:

1. **Obmejni pas.** Na obeh straneh državne meje se razteza v globini 10 km obmejni pas. Vendar spadajo v ta obmejni pas v celoti one občine, katerih območje je deloma oddaljeno tudi več kakor 10 km od meje. Tudi oni okraj, katerih območje je večinoma v obmejnem pasu, spadajo v celoti v obmejno ozemlje.

2. **Obmejni promet.** Dvolastniki, njih družinski člani in delavci morejo s posebnim dovoljenjem ob dnevnem času preko meje na prehodih, ki so v pogodbi posebej označeni. To velja tudi za zdravnike, živnozdravnike in babice ter pastirje, ki pasejo na dvolastniških pašnikih. Predvideni so še nekateri posebni slučajji (povodenj, požar itd.).

3. **Dvolastniki.** Oni avstrijski državljani, ki stanujejo v Avstriji v obmejnem pasu in imajo svoje posestvo v Jugoslaviji v obmejnem pasu, dobijo to posestvo vrnjeno. Pogoj pa je, da obdelujejo to posestvo v glavnem sami s svojimi družinskimi člani (da so delovni kmetje). Površina vrnjenega

... in pri nas v Avstriji

V zadnji številki „Našega tednika“ smo na kratko omenili, da so stavili delavci v stavbarstvu in v lesni industriji izpolnitev nekaterih zahtev. Ker delodajalci na te zahteve niso pristali, so delavske zveze proglasile za četrtek, dne 4. septembra, 24-urno stavko omenjenih delavcev.

V glavnem so zahtevali delavci, da jim je zagotovljeno izplačilo 16 dni v letu, ko odpade delo zaradi slabega vremena in pa novo ureditev izplačila božičnih nagrad. Poleg teh dveh zahtev materialnega značaja pa so zahtevali delavci še, da ne smejo delodajalci sprejeti nikogar v službo, ki ne bi imel nakazila za delo od pristojnega delovnega urada. In končno so zahtevali delavci, da mora biti naročeno delodajalcem, naj odtegnejo od plače prispevke za delavsko zvezo in naj te prispevke nato delodajalci nakazujejo delavskim zvezam. Z drugimi besedami se to pravi, da mora biti vsak delavec včlanjen v delavski zvezi in da brez nje verjetno ne bi mogel dobiti dela.

posestva ne more biti skupaj z onim posestvom, ki ga imajo dvolastniki v avstrijskem obmejnem pasu, večja kakor pa 30 do 40 ha. Ne dobijo posestev vrnjenih posestniki, ki zemlje sami ne obdelujejo, katerih glavni dohodek ni iz posestva, in oni, ki so dejansko sodelovali z nacističnim režimom. Izvzete so tudi juridične osebe, kakor cerkve, samostani, agrarne skupnosti, posojilnice itd. Posestva naj bi bila vrnjena do 1. marca 1953.

Posebna komisija, ki se bo sestala meseca oktobra v Mariboru, bo za vsak posamezni slučaj ugotovila, kdo more dobiti posestvo in v kakšni izmeri. Ta komisija bo določila tudi še nekatere druge potankosti, ki v pogodbi v Gleichenbergu še niso dokončno rešene.

Besedilo pogodbe še ni objavljeno in bo objavljeno šele po odobritvi pogodbe s strani vlade na Dunaju in vlade v Beogradu. Veljavna pa postane pogodba šele, ko pogodbo odobri parlamenta na Dunaju in v Beogradu. Razen tega mora pogodbo za Avstrijo odobriti še zavezniški svet na Dunaju.

Naj omenimo še sodbo dveh socialističnih listov o uspehu minule konference. Ob sklepu te konference smo brali v koroški „Neue Zeit“ o velikem navdušenju, da dobijo „delovni“ kmetje zopet pravico do svoje lastnine na jugoslovanski strani.

Mnogo hladnejši komentar k imenovani konferenci prinaša nedeljska „Neue Zeit“, ki izhaja v Gradcu in je istotako glasilo socialistične stranke. Tam piše o medlih rezultatih pogajanj v Gleichenbergu in dostavlja: „Državna in vladna oblika, ki vlada na drugi strani radgonskega mostu, nasprotuje idealom, po katerih smo mi uredili svojo državo in katere hočemo braniti s svojimi zobmi in svojimi kremplji. Mi osebno obžalujemo, da ljudje onstran naše južne meje ne uživajo tistih političnih in osebnih svoboščin, katere smatramo mi za najvišje dobrine človeštva ... Sklepi v Gleichenbergu so majhen korakec naprej, mnogo manjši kakor smo pričakovali.“

Štajerski deželni glavar poudarja v svojem komentarju k pogajanjem v Gleichenbergu, da je treba uspehe na avstrijski strani vsekakor primerno ceniti, ker je dvolastniška posest vsaj deloma vrnjena avstrijskim državljanom, čeprav osnutek za državno pogodbo za Avstrijo predvideva, da zapade vsa avstrijska lastnina v Jugoslaviji jugoslovanski državi na račun avstrijskih reparacij.

Prijateljstvo na meji

Naslednji dan po podpisu pogodbe v Gleichenbergu, to je v soboto, dne 6. septembra, je obmejno prebivalstvo na skrajnem jugovzhodnem koncu Avstrije in severovzhodnem koncu Jugoslavije dokazalo, kako želi izboljšanja medsebojnih sosednjih odnosov.

Pri bojih leta 1945 je bil porušen most preko Mure pri Radgoni. Od takrat sta bili jugoslovanska in avstrijska Radgona brez zveze, Mura je obe Radgoni delila. Po sporazumu med Jugoslavijo in britanskimi zasedbenimi oblastmi v Avstriji je prišlo do vzpostavitve začasnega mostu preko Mure. V soboto je bil most slovesno od-

prt. Na obeh straneh mostu se je zbralo v velikem številu obmejno prebivalstvo, ki je z zanimanjem in veseljem spremljalo slovesnost na obeh straneh mosta.

Slovesnosti so se udeležili med drugimi: zvezni kancler dr. ing. Figl, državni podtajnik Bock, štajerski deželni glavar Kraimer, šef britanskega generalnega štaba general William Slim, britanski poslanik v Avstriji Sir Harold Caccia. —

Slovesnost je pričel štajerski deželni glavar, ki se je v svojem govoru zahvalil jugoslovanski vladi in britanski zasedbeni oblasti, ki sta omogočili zgradbo novega mosta.

Ker delodajalci teh zahtev — zlasti zadnjih dveh — niso bili pripravljeni sprejeti, so delavci, to se pravi delavske zveze proglasile in tudi izvedle 24-urno stavko.

Gotovo je, da je ta stavka imela v precejšnji meri tudi politično ozadje. Ker je vodstvo delavske zveze in tudi vodstvo delovnih uradov skoraj izključno v rokah socialistov, bi dobili socialisti s popolnim sprejemom teh zahtev še večji vpliv na delavce, ki bodo drugo leto volivci.

V petek so šli delavci spet povsod na delo, v petek pa so se tudi nadaljevala pogajanja med zastopniki delavcev in med zvezno delodajalcev. Pogajanja pa še trajajo.

Kakor poročamo v današnjem zunanje-političnem pregledu, so zapadne velesile odgovorile na sovjetsko noto zaradi avstrijske državne pogodbe. Sovjetska vlada je v svoji noti opozorila, da ne more pristati na pogajanja o avstrijski državni pogodbi, dokler ni v tej pogodbi določil o svobodnih volitvah, o človečanskih pravicah, o denacifikaciji in o avstrijski vojski. Na to noto so sedaj odgovorile zapadne velesile, da hočejo ugoditi sovjetski zahtevi in da so zato pripravljene vnesti v svoj predlog o skrajšani avstrijski državni pogodbi še tudi iz prvotnega osnutka avstrijske državne pogodbe člene 7, 8, 9 in 17. V teh členih, ki so bili že sporazumno sprejeti na sejah namestnikov zunanjih ministrov vseh štirih velesil, so vsebovane vse sovjetske zahteve. Zato naj bi se sestali dne 29. septembra spet v Londonu namestniki zunanjih ministrov in naj bi se na tej podlagi razgovarjali o avstrijski državni pogodbi. Za nas je ta odgovor zapadnih velesil važen v toliko, ker je v členu 7. prvotne avstrijske državne pogodbe tudi določilo o manjšinah. Ta člen sedaj ponovno sprejemajo vse velesile in bi moral zato biti veljaven tudi za avstrijsko vlado. Popolno besedilo tega člena je priobčil „Naš tednik“ v št. 9 z dne 28. februarja lanskega leta.

Začetkom meseca je prispel na Dunaj novi ameriški poslanik in visoki komisar na Dunaju. Dne 4. septembra ga je sprejel v nastopni avdienci zvezni predsednik dr. T. Körner, nato pa je obiskal novi poslanik zveznega kanclerja dr. ing. Figla. Temu je izrazil pozdrave predsednika Trumana in zunanjega ministra Achesona. Pozneje je časnikarjem izjavil novi poslanik, da bi pač želel biti poslanik Združenih držav na Dunaju, ne pa visoki komisar. S tem je hotel reči, da je Amerika za to, da bi zasedbene čete čimprej izpraznile Avstrijo.

Dunajski nadškof kardinal dr. Innitzer je odpotoval v petek v Rim, kjer ga je papež Pij XII. pooblastil, da ga zastopa kot njegov legat na dunajskem katoliškem shodu. Razen tega mu je papež izročil tudi posebno poslanico za avstrijski katoliški shod. O prihodu papeževnega zastopnika v Avstrijo in na Koroško poročamo na 1. strani „Našega tednika“.

ODŠKODNINA ŽRTVAM NACIZMA

Ker je že v veljavi zakon o odškodnini žrtvam nacizma, je mogoče tudi že vlagati zahtevne predloge za priznanje in izplačilo odškodnine. Ti predlogi morajo biti vloženi najkasneje do 31. marca 1953. Predlogi morajo biti napisani na predpisanih obrazcih. Predlogi morajo biti vloženi pri pristojnih okrajnih glavarstvih, v Celovcu in v Beljaku pa pri mestnem magistratu. — Odškodnino morejo zahtevati samo oni, ki imajo uradno potrdilo ali izkaznico (Amtsbescheinigung ali Opferausweis).

V tem sta prišla z jugoslovanske strani preko mosta jugoslovanski zvezni minister Arsov in slovenski minister Modic. Pozdravil ju je zvezni kancler Figl, ki je s tem odprl novi most, katerega je nato blagoslovil graški škof dr. Pawlikowski.

Pri slavnostnih govorih na obeh straneh so naglašali važnost novega mostu in mnogo naroda na obeh straneh je čakalo, da si po mnogih letih znanci zopet podajo roke. Vendar je bilo to dovoljeno samo oficelnim zastopnikom obeh držav.

Čudimo se številkam, ki jih je po poročilu socialistične graške „Neue Zeit“ imenoval v svojem govoru jugoslovanski minister za zgradbe in industrijo, Ljubčo Arsov, ki pozna le 10.000 Slovencev v Avstriji. Da on osebno o teh stvareh ni poučen, se nam ne zdi čudno, ne razumemo pa, da g. ministra niso vsaj njegovi slovenski svetovalci pravilno informirali o vrednosti rezultatov zadnjega ljudskega štetja iz leta 1951 ali nacističnega iz leta 1939. Ker prinaša tudi „Tagesspost“ isto številko, ne moremo verjeti, da bi bila številka 10.000 Slovencev v Avstriji, kakor to navaja „Neue Zeit“, tiskovna napaka.

Naša prosveta

Poleti je po naših vaseh prosveta večinoma počivala. Jesen pa se zopet bliža in bo treba zgrabiti za delo na kulturnem področju in ga poživeti.

Izredno razveseljiv pojav je bil na Koroškem zadnje zimo: številne kulturne prireditve, predvsem slovenske igre in slovenski pevski nastopi. Pri vsem tem hvalevrednem delu nas moti le eno — namreč večkrat ponesrečeno izbrana snov. Razumemo, da streme prireditelji večinoma predvsem za razgibanimi teksti in prizori, ki imajo močan narodnostni (nacionalni) poudarek. Tako stremenje pa ne bi smelo iti tako daleč, kot že gre včasih pri nas. Iz naših odrov vse preveč izginja prosvetno stremenje ter se nadomešča s političnim. Tudi naši pevski nastopi kažejo večkrat isto napako. Tu in tam že včasih slišimo, na javnih prireditvah tuje melodije mesto nadvse lepih domačih narodnih pesmi.

Za odpravo teh napak naj velja: uprizarjamo igre, od katerih bodo imeli igralci, predvsem pa gledalci koristi; torej igre, ki morejo izobraziti razum in srce. Vsaka igra naj ima v sebi zdravo, poučno jedro, ki ga lahko izlušči tudi neuk gledalec. Vsaka

ka igra mora zapustiti v gledalcu dober vtis, vsaka naj mu nudi nekaj ur duševnega užitka. To je namreč dandanes jako važno, ker v splošnem ljudje, zlasti pa mladina, rajši zahaja k predvajanju filmov kakor pa na prosvetne prireditve.

Zavračati moramo igre, katerih vodilna misel ni dobra, t. j. igre, ki vsebujejo surove ali nedostojne šale, ki so medle in prisiljene.

Ljudstvo predvsem išče v igrah dobre duševne hrane. Želi si iger z res lepo vsebino in odklanja slabe popevke. Najbolj ugajajo narodu igre, ki so vzete iz narodnega življenja (zato ima Miklova Zala na Koroškem toliko uspeha in jo vsakdo z zanimanjem večkrat gleda.) Če vidijo gledalci na odru svoje trpljenje in boje, svojo pravico in njeno končno zmago, jim seže to najgloblje v srce.

To naj bi bilo glavno, kar bi morali pri izbiri naših javnih kulturnih nastopov upoštevati. Če naj kulturne prireditve naš narod res vzgajajo, potem se morajo prireditelji v prvi vrsti potruditi, da bodo vsakdar in povsod nudili vzgojno in narodno najboljšo snov.

Mea culpa*

Bližnjega si dostikrat užalil,
ker molčati ti ni moč,
zraven svoje si srce si skalil,
mir, veselje zdaj je proč...
Svojo le poznaš resnico —
vedno trdiš le krivico!

Tvoje zlobne dosti bede —
praviš, drugi tega so le krivi,
ti si dobro vsakemu hotel;
drugič spet, saj krivi so le vplivi,
da si temu mir in srečo vzel —

Ni ti moč spoznanja dana bila,
da bi krivdo res spoznal —
Vest te vedno je zaman učila,
ti pa druge si obdolževal...

Li ne bo enkrat tako,
da prepozno zate bo,
da povedal bi, kako
drugim delal si hudo?...

* Moja krivda

Valentin Polanšek

NOVA KNJIGA:

V založbi Družbe sv. Mohorja je te dni izšla knjiga „Nadžkof Jeglič“. Pisec knjige je mons. dr. Jože Jagodič. Knjiga je slika verskih, socialnih, kulturnih in političnih razmer v dobi Jegličevega življenja.

Noben slovenski izobraženec ne sme ostati brez te knjige.

Knjiga stane v platno vezana za ude MD šil. 65.—; za neude ali v knjigarnah pa 90.— šil.

V založbi Družbe sv. Mohorja v Celovcu je izšla knjiga „Mali misal“, ki ga je sestavil dr. Metod Turnšek. — To je molitvenik, ki naj bi bil doma v vseh naših domovih in naj bi bil tolažnik ter vodnik h Kristusu.

Knjiga stane v platno vezana na navadnem papirju 30.— šilingov, na boljšem papirju pa 37.— šil.; v usnje vezan stane „Mali misal“ 55.— šilingov.

Začetek šolskega pouka

Poletna vročina je minila, jesen je tu, s tem pa tudi pričetek šolskega leta.

Otroški vrtci v Celovcu

Otroški vrtci bodo odprti s 15. septembrom. Vpis v vrtce pa je dne 11., 12. in 13. septembra 1952 v času od 8. do pol 12. ure in od 14. do 18. ure. Vpisnina je za vsakega otroka 2 šilinga. Vpisati je tudi treba one otroke, ki so že bili v otroškem vrtcu.

Gimnazija, realna gimnazija in realka

V ponedeljek, dne 15. septembra, ponavljalni in dopolnilni izpiti, sprejemni izpiti za vstop v 2. do 8. razred.

V torek, dne 16. septembra, sprejemni izpiti za prvi razred, nadaljevanje izpitov od prejšnjega dne. Za sprejemni izpit se je prijaviti do 13. septembra v pisarni ravnateljstva od 9. do 11. ure.

V sredo, dne 17. septembra, od 9. do 11. ure vpisovanje v drugi do osmi razred.

V četrtek, dne 18. septembra, ob 8. uri služba božja. Ob 9. uri začetek pouka.

Učiteljske v Celovcu

Dne 15. septembra ob 8. uri začetek ponavljalnih in dopolnilnih izpitov.

Dne 16. septembra ob 15. uri začetna kon-

ferenca. Ob 9. uri otvoritev poskusnega otroškega vrtca.

Dne 17. septembra ob 8. uri služba božja in nato vpisovanje, tudi v poskusno šolo.

Dne 22. septembra ob 8. uri pismeni zrelostni izpiti.

Trgovska šola v Beljaku

(Walter-von-der-Vogelweide-Platz 1)

15. in 16. septembra: Vpisovanje.

15. septembra: Ponavljalni in dopolnilni izpiti.

16. septembra: Dopolnilni izpiti.

17. septembra: Ostali sprejemni izpiti.

18. septembra: Začetek pouka (ob 8. uri).

STARŠI IN DEKLETA

Jesen se bliža. Ali ste se že odločili? Ob vseh svetih se bodo zopet odprla vrata v naših gospodinjstvih šolah. Starši, poskrbite svojim hčeram strokovnega znanja in pošljite jih v gospodinjstve šole naših šolskih sester.

St. Jakob in St. Rupert se pripravljata na tečaje. Odlične učne moči bodo skrbela, da dobijo dekleta res to, česar tako nujno potrebujejo za svoj poklic kot gospodinje in matere.

„Kmečka gospodarska zveza“ bo letos v večjem številu priredila kuharske tečaje po vaseh. Ti tečaji pa ne morejo biti in niso nadomestilo za gospodinjstve šole, marveč so le bolj priprava za te šole.

Ljudje na vasi — vse je bilo proti njemu. Peter, ki je bil vseskozi šleva, pa se je usedel v vas in govori z možakarji kakor da je gruntar in ne bajtar. Zvečer sedi tam pri dedcih in česna z njimi. Včasih se je z njim vred ogibal družčine. Zdaj je ves drug. H Kočarju ne zaide. Ga je prav opazoval, se je nalašč umaknil iz bajte in od daleč oprezoval. Petra ni bilo. Se je prikazal iz veže, sedel na klop, zvil cigareto in jo držal med raskavimi prsti. Proti Kočarju še pogledal ni. Kakor da Barbarine bajte sploh ni več na Jamniku.

V Lojzu je taka ilhta, da bi stopil iz skrivališča in zamahnil s pestjo v mirni Petrov obraz. Pa se tudi tega boji. Tudi v moči Petra ne doseže.

Prvič se je zgodilo, da se je v Lojzu spet utrnula misel na Rezo. Ležal je v čumnati in tudi Peter je že spal. Nič se ni premaknilo v bajti in nad Jamnikom je ležala noč, ki jo je Jelovca s svojimi prsi zgnatla na kup.

Reza! Kar padla je misel iz teme in Lojz je ni odgnal. Vrtil jo je v glavi in nekaj v njem je popuščalo. Tedaj je bilo vendar še lepo. Imel je človeka, na katerega je mislil.

Pa je videl, kako se je drobno rdeče srce potapljalo v vodo, kako je leglo v blatno dno. To je bilo takrat na Bledu. Drug prstan ji je kupil, katerega mu je Grogorjev v gostilni vrgel na mizo.

Lojzeva usta se stiskajo. Ko bi Grogorjevega ne bilo, bi z Rezo ne bilo tako. Tako pa se je vse zonegavilo.

Še je pestoval misel, pa je že rinila vanj.

Da bi se zdaj umaknil! Ne! Lahko bi se Peter smejal. Nova misel ga je kar privzdignila. Z glavo naslonjen na zid je prislunil tiktakanju ure v hiši. Kakor da tisto zobato kolesje privzdiguje in poganja vse te misli. Prižene jih do viška in jih spet spusti navzdol.

Petru naj bi se umaknil? Kakor mlado sčene volčjaku. Vsa vas bi se smejala. To bi ženske mlele novico! Kar vihrala bi novica in Grogorjevka bi jo razpihala še v dolino.

Zdaj Lojza drži, da bi kar bos stopil tja do Petra.

Ti, dovolj je te péle!

Dobro jutro

Zarja se je prebudila,
noč se v beli dan izliva
in danica se je skrila,
cvetje z roso se umiva.
Vse je zopet oživelo
in pozdravlja se veselo:
„Dobro jutro!”

„Zlato jutro, ura rana!”
je zaškrtalo oralo;
trde brazde trga brana,
da bo žito kruha dalo.
Ko pšenica bo zorela,
pedpedi bo zgodaj pela:
„Dobro jutro!”

Dobro jutro, sonce milo!
Zarja ti je rodna mati.
Zemlji čudežno darilo,
ki le Bog ga more dati.
Tvoja hčerka je narava;
če bi ti nam ne svetilo,
ne imeli bi pozdrava:
„Dobro jutro!”

Limbarski

Povest „Jamnik“ v knjigi

Pohitite z naročilom

Meseca septembra izide povest „Jamnik“, ki izhaja v „Našem tedniku“, v posebni knjigi. Zaradi velikih stroškov pa ne bo mogoče tiskati večjega števila knjig, ampak samo toliko, kolikor bo za knjigo naročil.

Kdor naroči in plača knjigo do 1. oktobra 1952, dobi povest „Jamnik“ s poštnino za 7 šilingov. Po 1. oktobru bo knjiga znatno dražja. Ne zamudite zato zelo ugodne prilike, da dobite lepo povest za 7 šilingov in napišite takoj dopisnico ter naročite knjigo. Takoj, ko bo knjiga izšla, vam bomo nato knjigo poslali po poštne povzetju, toda tako, da ne bodo vsi stroški povzetja presežali 7 šilingov.

Naročilo naslovite na upravo „Našega tednika“ v Celovcu, Viktringer Ring 26.

KOLESA

znamke Steyer, Puch, Junior, Panzer in Walfenrad, v vseh barvah, za gospode in dame, v največji izbiri. Cena od šil. 780 navzgor

Johan Lomšek

Fuchs-motorna kolesa. — Vsi nadomestni deli. — Cenik na željo zastoj.

ZAGORJE — ST. LIPŠ, p. EBERNDORF

(Dobila vas), Koroško. Na željo cenik zastoj.

Karel Mauser:

Jamnik

(23. nadaljevanje)

Kaj, če ni v Barbari Peter bolj živ kakor on misli. Zakaj je vse te večere tako pristujena? Saj včasih je bilo vendar nekaj veselja v njej. Odkar pa Peter napleta v Selca, je pa vsa druga. Kar nekam grebe in če on kaj govori, ga komaj posluša. No in zdaj ga je tako ostro zavrnila.

Lojz sliši Petra, da štoklja po veži. Le od kod je prišel? Rad bi se vzdignil, odšel do njega in zarunkal nad njim kakor včasih. Pa si mora priznati, da si ne upa, da se Petra kakor boji. Peter je zrasel, Lojz je zraven njega kakor da ga ni. In to Lojza še posebej grize. Ob testamentu se mu je zdelo, da bo Petra le zvil, zdaj vije Peter njega. In povrh vsega je med njima Barbara. Vsak dan je bolj živa v Rakarjevi bajti. Vse se grmadi samo ob njej. Vsaka misel se ob njej ustavi, čeprav njeno ime ne zazveni velikokrat.

Rad bi rinil iz čumnate in se postavil tesno k Petru. In s stisnjeno pestjo bi zatulil:

„Povej, kako misliš! Umakni se, ker jaz se ne mislim.”

Pa ni nobene moči v njem. Petrovi koraki v veži so težki in mirni. Tako mirni, da se v Lojzu vse maje, da se mu megli celo pot do Kočarjeve. Z zaprtimi očmi leži na postelji in Petrovi koraki gredo čez njegove misli, ki se sesedajo.

10.

Pomlad je torej obrisala Jamnik in ljudi. Tudi Rakarjevo bajto. Nobene skrivnosti ni bilo več. Lojz je vedel, da ga je Peter tako prerastel, da bi bilo naravnost neumno, ko bi skušal po kakšnih stranpotih priti do Barbare. Odkritega boja s Petrom se je nenadoma ustrašil. Saj ni mislil popustiti. Toda zvitarka, Barbarina hladnost,

Pa je spočeta misel tako motoglava, da je ne upa obnoviti.

Mar ni tudi boja z Grogorjevim zavoljo Reze kar mimogrede zgubil? Vse sanje so se na mah sesule, vsi načrti so se podrli. In je bila tudi tedaj v srcu misel, da ne bo popustil. S poslednjo močjo se je upiral, vse poskusil, nazadnje se je le moral umakniti.

Kaj ni z Barbaro prav tako? Peter, za katerega je mislil, da se nikdar resno ne bo pognal za žensko, ga je nenadoma potisnil ob pot. In kako! Zdaj niti s prstom ne migne in vendar mu ravno s to brezbriznostjo zagraja pot. Klati se tam po Selcih, s tisto Lucijo hodi, in vendar vsa vas že govori, da je tisto kar tako. Da Barbaro draži. Če je to res, potlej se je Peter na preteto dognal. Včasih bi mu kaj takega ne prišlo na misel.

Lojz grize vase. Vsak dan sproti se pobija z mislimi. Zjutraj se sovražno pogledata s Petrom. Nobeden ne reče besede. Saj bi včasih Lojz kar rad videl, ko bi Peter bruhnil iz sebe. Pa je tako na zlodjevo miren, da Lojza kar lomi. Najhujše je pri jedi. Po navadi kuha Peter, če ni kje v tarbehu. Jesta in udarjata z žlicama, se spogledata in spet oba hkrati zasrepita v mizo. Včasih gre Lojz v tarbeh, tedaj se Petru zdi, da je v bajti praznik.

Peter ve, da ne sme popustiti. Na nobeni strani. Barbara ne sme misliti, da brez nje ne more živeti. In Lojz naj vidi, da stoji na svoji polovici bajte kakor na straži.

Noči za Lojza so strašne. Reza pride in Barbara pride. Po sredi Grogorjev, ob strani Peter. In se bori z vsemi štirimi. Pobije eno misel, vstane druga. Se naslanja na Rezino stran pa vstane trma. Ogrizkova ne bo pobiral! Vsi so že obrisali prste ob njo. Preklete! Je treba tega? Reza naj bi imela pamet. Je mislila, da ji bo Grogorjev nebesa odprl. Prav ji je!

Preloži kruljavo nogo. Tudi ta ni brez krivde.

Počasi se vrti v krogu, kakor muha v pajčevini. Poskuša se dokopati do jasne misli, pa je čezdalje bolj vse megljeno.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Misli ob katoliškem shodu

V dneh od 11. do 14. septembra je na Dunaju katoliški shod, katerega se udeležujejo v velikem številu tudi katoliški ko-roški Slovenci.

Zato ne bo odveč, ako ob tej priliki tudi „Naš tednik“ napiše za svoje bralce nekaj misli o katoličanstvu. Ker je ravno v tem oziru zelo primeren članek, ki ga je napisal rektor slovenske bogoslovne fakultete v Buenos Airesu, dr. Alojzij Odar, priobčujemo ta članek v izvlečku (članek je objavljen v 7. številki letošnjega „Duhovnega življenja“). Članek ima naslov: „Od vere v Boga do katoličanstva“.

Ljudi delimo v dva dela: V take, ki verujejo v Boga in v take, ki vanj ne verujejo. Mi pa vemo: Brez vere se ni mogoče zveličati. Strašno resen je ta stavek. Močno premalo se govori o njem. Brez vere je pogubljenje! Kdor po lastni krivdi ne veruje, se ne more zveličati.

Dober kristjan

Imeti moramo torej vero v Boga. Toda to še ni zadosti. Biti moramo tudi kristjani. Beseda kristjan prilita od imena „Kristus“. Pomeni Kristusovega vernika, Kristusovega pripadnika, človeka, ki izpoveduje vero v Jezusa Kristusa.

Za kakšno vero v Kristusa gre? Sicer pa kaj pomeni Kristus današnjim ljudem? Kaj si današnji človek o Kristusu predstavlja, če si sploh kaj.

Tiste, ki taje, da bi bil Kristus kdaj živel, bi pravzaprav mogli pustiti ob strani. Takšno tajenje je namreč silno nespametno. Zase nima prav nobenega dokaza, še videza dokaza ne. Življenje nobene osebe v zgodovini ni tako močno dokazano in izpričano, kakor je življenje Kristusovo. Rodil se je pod Tiberijevim prednikom cesarjem Avgustom leta 749 po ustanovitvi Rima.

Javno je začel Kristus delovati leta 779 po ustanovitvi Rima, ko je dopolnil trideset let. Umrli pa je Kristus meseca nizana, ki je bil pri Judih prvi pomladni mesec in je segal nekako od srede marca do srede aprila; umrl je križan 15. nizana, ki je bil tisto leto petek.

Samo neznanstvena nevera, ki ima seveda največji interes na tem, da bi omajala zgodovinsko resničnost Kristusova, more trditi, da Kristus ni živel. Če bi tega interesa ne bilo, bi nikdar nikomur ne padlo v glavo, da bi Kristusa tajil. Zgodovinsko je namreč Kristus vsaj tako trdno izkazan kot katera koli zgodovinska osebnost, kateri nihče ne taji. Sicer pa danes zanikujejo Kristusovo zgodovinsko resničnost le še kakšne materialistične neznanstvene knjižice, ki so pisane za popolnoma neizobražene ljudi. Komunistične brošure tajijo Kristusa, seveda le zato, da spodmaknejo temelj veri vanj.

Jezus Kristus je živel. O tem ni nobenega dvoma. Vemo, kdaj je živel in kje.

Kdo je Kristus

Toda kaj pomeni Kristus za današnje ljudi? Če jih sprašujete, vam bodo tisti, ki o njem kaj vedo, pripovedovali, da je bil dober in usmiljen. Vsem je pomagal v telesnem in duševnem trpljenju. Ubogih ljudi ni obsojal, pač pa hinavske svetohlince. Zapletel se je v hude boje s farizeji in judovsko versko gosposko. Umrli je na križu. — To vam bodo ljudje povedali o Kristusu. Kakšen bo še dostavil, da je bil Kristus prvi — socialist.

Za Kristjane je tako priznanje Kristusova premalo, bistveno premalo. Saj je vse res, kar pripovedujejo o njegovi dobroti, toda premalo je. Ko bi bil Kristus samo dober človek, kakor ga opisuje gornje pripovedovanje, bi mu nihče ne nasprotoval, nihče bi ga ne tajil. Vsi bi bili zanj navdušeni. Po vseh šolah bi se prebiral evangelij o njem. Kristus bi imel spomenike po šolah in javnih trgih po vsem svetu. Kristusa kot dobrega človeka, kot najboljšega človeka, kar jih je kdaj živelo na svetu, bi sprejeli vsi brez izjeme.

Kristus je Bog

Vsa tragika Kristusova se začneja s tem, da ni bil samo človek. Kristus je s svojimi deli in svojimi izjavami pričal o sebi, da je Bog.

Kristus je Bog in človek. V sebi združuje dve naravi: božjo in človeško. Beseda, druga Oseba iz presv. Trojice, se je učlovečila in privzela k božji naravi še določeno popolno človeško naravo. Ta učlovečena druga božja Oseba je Jezus Kristus.

Ime kristjana zasluži le tisti, ki veruje v božanstvo Jezusa Kristusa. Komur je Kristus samo človek, četudi najboljši človek, ta ni kristjan v pravem pomenu besede, pa naj še tako lepo in zaneseno govori o Kristusu. Kristjan je Kristusov vernik, Kristusov pripadnik, človek, ki izpoveduje vero v božanstvo Jezusa Kristusa. Kristusovo božanstvo je osnovna verska resnica krščanstva. Brez nje krščanstva ni.

Pomen Jezusa Kristusa

Tisti, ki Kristusa odklanjajo in taje zgodovinsko resničnost njegovega življenja, de-

lajo to zaradi njegovega božanstva. Zlasti pa so mu nasprotni zaradi tega, ker božja Beseda v Kristusa ni prišla samo na obisk k ljudem, da tako rečem, marveč je Kristus, Bog in človek, izvršil dela, ki so za človeštvo silnega pomena; ta pomen je tolikšen, da prekaša vsako primerjavo. Trajal bo do konca človeškega rodu in še naprej vso večnost. Izogniti se mu ne more noben človek. Vsi ljudje morajo iti mimo Kristusa, ki je odločilno znamenje na poti vsega človeštva. Vsak mora tod mimo in se odločiti, ali za ali proti. Neodločen ne more nihče ostati.

Kristusovo delo

Kristus je velik in edini srednik med Bogom in ljudmi, zato je duhovnik, učenik in kralj. Kot veliki duhovnik se je na križu za ljudi daroval in jih je odrešil. Zadostil je za grehe vseh ljudi in zaslužil milosti. Kot učenik je z božjo avtoriteto učil, kaj moramo ljudje verovati in kakó živeti, da se bomo zveličali. Kot kralj je dajal zapovedi, ustanovil posebno družbo in zahteval pod kaznijo večnega pekla, da morajo vsi spolnjevati te njegove zapovedi in stopiti v to njegovo družbo, ki jo imenujemo Cerkev.

Biti moramo katoličani

Sprejeti moramo celokupen Kristusov nauk, vse njegove zapovedi in celo njegovo delo. Ne smemo izbirati. Za vsakim delom stoji vsa Kristusova božja avtoriteta. Zato moramo sprejeti tudi katoliško Cerkev, ki jo je Kristus ustanovil in ji dal oblast, da „zavezuje in razvezuje“, z veljavnostjo, ki seže tudi v nebesa. Zgradil je to cerkev na skalo — Petra. Njemu je dal ključne nebeskega kraljestva. Njemu je dal najvišjo oblast. Njemu je zagotovil nezmotljivost v nauku. Vse to je storil Kristus sam, zato moramo sprejeti tudi Petra in njegove naslednike papeže. Nje moramo poslušati, ko nas uče, in se jim pokoravati, ko nam ukazujejo. Z eno besedo: biti moramo katoličani.

Ni zadosti verovati le v posmrtno življenje duše, tudi ni zadosti imeti samo vero v Boga, biti moramo kristjani in katoličani. Verovati moramo v božanstvo Jezusa Kristusa, sprejeti ves Kristusov verski in moralni nauk ter se pokoravati njegovi Cerkvi. Človek mora prehoditi vso pot od priznanja Boga in vere v Kristusovo božanstvo do polnega in praktičnega katoličanstva. Ne sme se ustaviti na sredi. Nikomur ni dovoljeno reči: zame je zadosti tole. Ne moremo si izbirati verskih resnic in si po svoje prirojati zapovedi. Treba je sprejeti ves nauk in spolnjevati vse zapovedi. Pot od vere v Boga do katoličanstva je včasih dolga in težka kot nam kažejo konvertiti. Za nas ni bila dolga, ker smo že v otroški dobi sprejeli katoliško vero. Paziti pa moramo, da ne zgubimo, kar smo prejeli.

DEMON STRAH¹

IZ teme
ti neme
pogledaš otroka,
obupan ta stoka,
objokan priteče:
„Oh, mamica, strah!“
Nemiren in plah
poslušaj, ko mati mu reče:
„Saj angel te varje
od zore do zarje.“

A tajnost mu neka še v duši
ostane, nejasno vprašanje ga tlači,
lepoto in srečo iz pravljic mu ruši,
nedolžne mu misli in sanje še pači.
Odrasli so modri, odprte glavé,
poznajo otroške, vse mlade občutke;
a včasih pa je,
da nekaj jim moti vesele trenutke,
v nenadni nesreči, v težavi —
ob postelji smrtni predragih
nevšečen nemir se pojavi...
Kar drug mu v tolažbo zdaj pravi,
olajša le malo nezgodo;
v prasli se demon oglašá
in grenka življenja je časa.
A blodnež v tem gleda usodo!
Poganom ta zlobni je duh
resnice že bil oderuh.
Mefisto² še vedno v nas sili,
obup in nemir nam podari;
kar starši so kdaj nas učili,
domneva prevzetna pokvari —
In koga, od nas je še strah?!
oholež nikjer ni več plah.

Nenadoma zadnja bo ura nam bila,
mogočnost zemljanstva se bo razpršila.
In ti boš spet plah...
in tebe bo strah!?

Valentin Polanšek

- ¹ demonski = skrivnosten
² mefisto = zli duh

Bolest

Našla sva se sredi klanca,
sam sem ji roko podal.
„O, preljuba Marijanca!
Kaj bi rada?“ sem dejal.

Tiho mi je govorila,
glas topile so solze;
spremstvo mi je obljubila
vse do cilja čez goré...

Tesno se me zdaj oklepa
in ovija krog vratu;
sključena ob meni šepa
z grenko čašo brez medu.

Od tedaj mi je družica
na vzpetinah trdih cest;
vzdih je njena govornica
in ime ji je bolest.

Limbarski

Z Rezo sta se dvakrat srečala. Obakrat sta se ujela z očmi. In v Rezinih očeh je bilo toliko žalosti, da Lojzu ne gredo iz spomina.

V soboto večer, ko se je Peter zgubil v kamro, je Lojza znova vzdignilo. Spred bajte je strmel h Kočarju. Temno je bilo in majhna okenca pri Kočarju so bila svetla. Naravnost vabila so. Lojz se ni mogel odločiti. Sedel je na klop, si zvil cigareto in jo neprižgano držal v ustih.

Nazadnje se je le vzdignil.

Barbara ga je sprejela z velikimi očmi. Kite je imela razčesane, da so se lasje srebrno utrinjali.

„Če me ne boš postavila čez prag,“ je obstal kar pri vratih.

„Se nobenega nisem,“ je rekla mrzlo.

Potegnil se je za mizo kakor vedno. Žal mu je postalo, da je prišel, toda kar koj ni mogel oditi.

„Dela imaš dovolj,“ je zinil kar tja v dan.

„Ne zmanjka ga nikoli,“ je rekla mirno. „Pri vas sta dva, jaz pa sem sama.“

„Dva in nobeden,“ je skoraj revsknil Lojz. „Takole življenje pa figa. Kuhaj, doma delaj pa še po tarbehnih letaj, da pride kakšen ficek k bajti.“

„No, Peter precej zaleže,“ je dregnila Barbara.

„Zaležel Drži se, da ga ni moč prenašati. Ti povem, da je pri nas taka puščoba, da bi se najraje potegnil v dolino. Tam bi vsaj zadihal.“

„Zakaj se pa drži?“ je Barbara priprla oči.

„Zavoljo tebe,“ je goltnil Lojz in položil pesti na mizo.

Barbara se je počasi zasukala.

„Zavoljo mene? Se mi zdi, da je med vama tisto, kar oba grizeta.“

„Je med nama. Dva ne moreva imeti enega. Ne delaj se neumno.“

Bruhnil je iz sebe, čeprav tega ni namerjal.

Barbara je zalila rdečica. Zmedla se je in z obema rokama je segla v razpuščene lase.

„Nekoč boš morala reči besedo,“ je tiho dodal.

Molčala je.
Nenadoma se je vzdignila.
„Spat grem.“

Lojz se je s spačenim obrazom zastrmel vanjo. Še je imel besedo v grlu pa je ni spravil iz sebe. Zašvedral je proti vratom, se ustavil pa se nazadnje le pogljal čez prag.

Še ni prišel do doma, ko so Barbarina okna začrnela za njim. Barbara je odšla spat.

Sredi poti se je Lojz ustavil in se obrnil k Prosenarju. Videl je, da Peter sedi pred bajto.

Pomaknil se je za Prosenarjev hlev. Tako kakor včasih. Potegnil se je do okna. Reza je bila pri živini.

Z obrazom tesno ob mreži je strmel vanjo.

Pela je:

„Pod klančkom sva se srečala,
prav mi! sva se pogledala...“

Nihala je z glavo, potlej pa nenadoma utihnila. Naloslila se je na pregrajo, ki je ločila konja od krav.

Lojz se je odluščil od okna in se obrnil proti bajti. Nekaj ga je zagrabilo pri srcu.

Peter pred bajto ga je ošinil s pogledom. Nobene besede ni rekel. In tudi Lojz je molčal.

Barbara je v temi stala sredi hiše. Svedrava Lojzeva hoja je utihnila. Z obema rokama je tiščala razbijajoče srce.

Nenadoma je planila v vek. Tuleč se je poglala v kamro in se vrgla na posteljo.

Ni se mogla umiriti.

Vse v njej je kričalo po Petru. Koljeta se in vse zavoljo nje. In Petra ni. Da bi vsaj prišel in vprašal tako kakor Lojz. Njemu bi rekla tisto besedo. Saj ni nič s tisto Lucijo. Ljudje govore. Pa če bi bilo kaj res, bi se Peter ne grizel z Lojzem.

Mesečina je skoz hišna okenca pritipala v kamro. Na steklo risanemu Florijanu je vžgala golido.

Barbara se je dvignila in sedla na posteljo.

Saj tako ne more naprej. Sama v bajti, brez človeka,

ki bi vsaj včasih rekel besedo in na noč zaklenil vrata.

In spet se požene misel v tisto poslednje, kar žre Barbaro do poslednjega vlakna.

Tu bi stal košček. Pod vejico bi ležalo drobno bitje in dihalo v kamro. Hitro in tiho. Kakor pač dihalo otročki. Vsako noč bi poslušala dihanje. Svojo sapo bi pritegnila, da bi tisto drobno dihanje napolnilo vso kamro. Peter bi spal, ona pa bi bdela nad obema. In vsak dan bi bilo tako. Morda bi za prvim otrokom prišel še drugi.

V kamro se zliva mesečina. Barbara se ne more premakniti. Ujela je toplo misel, ki raste in raste. S stisnjenimi pestmi jo pritisaka k srcu.

Potlej se nenadoma domisli, da za Lojzem ni zaklenila vrat. Po prstih je odšla v hišo, iz hiše v vežo. Odprla je vežna vrata. Cel val mesečine se je zil čez njo. Prijeten hlad ji je dobro del.

Poiskala je Rakarjevo bajto.

Potlej je zaklenila vrata. In še za zaprtimi vrati je stala. Sladkost in bridkost, oboje hkrati se je pretakalo skoz srce.

Z vzdihom je legla.

Misli pa se niso unesle. Z zaprtimi očmi jih je Barbara lovila.

Lojz! Kako daleč se je umaknil. Komaj še vidi njegovo svedravo hojo. Kako je sploh mogel pritiptati do njenega srca? Zavoljo tistega, ko je takrat mahnil Grogorjevega? Barbara v tem hipu sama sebi ne verjame. Zavoljo nje Grogorjevega ni udaril. Tudi tisto lectovo srce ni bilo njej namenjeno. Za Rezo ga je bil takrat kupil.

In vendar je bilo nekaj v srcu. Kaj, Barbara sama ne ve. Ali je iskanje ljubezni izven pameti, da srce samo sili nekam?

Barbari je neznansko težko.

Peter! Še vedno ga vidi kakor včasih. Neroden, z močnimi rokami, s čudno zaupnimi očmi. Stoji in mečka besede, ne pove nič. Pa si mora Barbara v tej mesečini priznati, da je bila ravno Petrova mirnost tisto, kar jo je vleklo tudi k njemu. Ni se odkril. Kakor tiha voda je bil poleg nje.

(Dalje prihodnjic)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska pobožnost je ob nedeljah in praznikih ob pol 8. uri zvečer.

CELOVEC

Že pred vojno je bilo pomanjkanje stanovanj v Celovcu zelo veliko. Med vojno je bilo nato mnogo stanovanj razbitih in mesto se je po številu prebivalstva znatno povečalo. Zato je danes eno najtežjih pa tudi najvažnejših vprašanj v Celovcu, kako dobiti za vse prebivalstvo primerna stanovanja.

V nekaterih mestih so reševali in še rešujejo stanovanjsko krizo tako, da gradijo velikanske stanovanjske bloke, stanovanjske kasarne. V teh skupnih stanovanjih se nikdar ne more razviti pravo družinski življenje. Zato je treba toliko bolj pozdraviti pri vsakem mestu zamisel, naj bi bilo v istem poslopju čim manj stanovanj in naj bi bila vsaka družina čim bolj za sebe in doma res „v svojem kraljestvu“. Seveda je to zamisel zaradi pomanjkanja stavbnih prostorov vedno težko oživotariti. Zato pa je treba poizkušati ugoditi vsaj drugi želji posameznikov, ki je v tem, da bi postali lastniki stanovanj in ne bi bili za večno stanovanjski najemniki. Ti dve želji je poizkušal izpolniti tudi celovski občinski svet.

Dal je zgraditi na Rožni cesti (Rosentalerstrasse) stanovanjski blok, ki ga sestavljajo štiri poslopja. Stanovanja v teh poslopjih so opremljena po vseh zahtevah novodobne stanovanjske kulture. V vsaki stanovanjski hiši je po sedem stanovanj, tako je skupno 28 novih stanovanj, v katerih bo najemnik postal tudi lastnik stanovanja.

Dne 5. septembra je bila pred temi stanovanji posebna slovesnost. Mestni župan Peter Graf in podžupan Scheucher sta izročila stanovanjske ključke novim najemnikom, to se pravi lastnikom stanovanj. Ti bodo z najemnino plačevali v resnici občini le posojilo za odkup novega stanovanja. Stroški za zgradbo vseh 28 stanovanj so znašali dva milijona 800 tisoč šilingov. Na vsako stanovanje pride torej po 100.000 šilingov.

Zaradi velikega zanimanja za taka stanovanja bo občina začela v kratkem z zgradbo novih stanovanjskih hiš, ki jih bo nato oddala novim lastnikom stanovanj.

Sadne stiskalnice, stroje za drobljenje sadja, motorje pod ugodnimi plačilnimi pogoji

MAX TRAUN

PLIBERK - BLEIBURG, Kumeschgasse 14.

REBERCA

Ker je pri nas sv. Jernej farni patron, smo imeli v nedeljo, dne 24. avgusta t. l., žegnanje. Na ta dan pride k nam vedno nekaj procesij, tako iz Žitare vasi in Galicije.

Ko smo stopili na pokopališče, smo najprej opazili pozlačeni kljukasti križ Majerja. Po končani vojni so spomenik zakrili in čudno, zdaj so ga spet razkrili. To javno kaže, da še pač ne morejo pozabiti „Führerja“.

Pri procesiji z Najsvetejšim je sodelovala tudi godba iz papirnice, kar je bilo zelo lepo. Igrala je tudi med sv. mašo, takrat pa ni bilo primerno, ker so ljudje poslušali samo muziko, niso pa pazili, kaj se je dogajalo na oltarju in kar po splošni sodbi zbranosti ni povzdignilo.

Kolikor je znano, so vsi reberški pevci sinovi in hčere slovenske matere, zato skoraj ne moremo razumeti, da nekateri hočejo drugo linijo. Tudi naš mežnar je slovenskih staršev sin. Na žegnanje se pri nas še nikoli ni pelo nemško. Ostanimo zvesti našim prednikom, ne prodajajmo naše lepe domovine!

HUM - TINJE

Dne 25. avgusta je umrla gospa Uršula Turner, roj. Hobel, pd. Radrlnova mati, v 78. letu svoje starosti.

Marljiva in verna mati je zapustila 6 odraslih otrok, kateri so si že vsi osnovali svoje družine.

Pogrebne obrede je opravil grabštanjki župnik g. Majrič, ki je v nagrobnem nagovoru posebno naglasil, da je pač za rajno mater najlepši kras ob njenem grobu venec otrok. Pred tremi leti je tik pred praznovanjem zlate poroke umrl njen mož, bivši zidarski mojster.

Pri nas na Koroškem

Rajna Radrlnova mati je bila zvesta bralka „Nedelje“ in „Našega tednika“.

Naj se v domači zemlji spočije spravljena z Bogom, zaostanim pa izrekamo prisrčno sožalje.

GLINJE - MACNO

Pa smo le premagali vse težave (in teh je bilo res veliko) in prenovili Marijino svetišče na Macni. Začeli smo lani s streho in končali letos z zidovjem. Slo je le, ker je sv. Jožef vodil vse delo, verni Rožani pa požrtvovalno darovali in nosili, letošnji mojstri pridno delali s svojimi delavci in pobožne duše zaupno molile. Tako je verna ljubezen obvarovala svetišče pred razpadom in ga popolnoma prenovila, da bo prenavljalo leto za letom srca Rožanov, ki bodo nosili svoje duše iz doline v hrib k Materi božji sedem žalosti in sveti materi Ani. Za to sveto delo bomo prenovljeno cerkev in oba križa (pod Macno in na Macni) na kvatno nedeljo, dne 21. septembra, slovesno blagoslovili. Bodeta 2 božji službi. Začnemo ob 9. uri. Povabimo vse, ki imate zaupanje v Mater sedem žalosti in sv. Ano, da verno poromate 21. septembra na Macno. To bo letos zadnje bogoslužje na Macni gori.

Priobčimo tudi pesem, porojeno iz verne ljubezni do Matere božje na Macni gori. Uglasil jo je že za skupno petje dr. Mihelčič. Peli jo bomo pri blagoslavljanju.

Mariji vrh Macne gore . . .

O milostna Mati, vrh Macne gore, romarji s petjem pozdravljajo Te. Pozdravlja Te ljudstvo, preljuba Gospa, ki v gorski samoti si tukaj doma.

Cerkvico, staro že več kot sto let, smo za Te, Marija, popravili spet. Jo sprejmi v zahvalo za milosti vse, ki v njej jih trosile so Tvoje roke.

Zavetje v viharju Marija si Ti, zato naj vse k Tebi zaupno hiti. Pomagaš, tolažiš, posvetiš srce, nam milostna Mati vrh Macne gore.

V proslavo Ti danes zvonovi pojo . . . še ptički pod nebom Ti hvalo dajo. In rod naj za rodum tu molí na glas: Kraljica kristjanov, ostani pri nas!

Flora Rauter

SELE

V dopisih Našega tednika toži več dopisnikov o letošnji suši in slabi letini. Pri nas so od suše nekoliko prizadeti oni kmetje, katerih polja in travniki leže na prisojnih bregovih. Sena in tudi otave je bilo dovolj in vse se je dalo ob lepem vremenu lepo posušiti in spraviti. Žitna letina je srednja. Velika nadloga pa so poljske miši, ki so puštošile po ležečem žitu in neki ptički, ki so lomili in odnašali celo klasje. Krompir in drugi poljski pridelki obetajo dobro letino.

KOTMARA VES

Božja poslanka, bela smrt, se tudi v naši fari pogosto oglašča. Koncem junija je prestrigla nit življenja v najlepši moški dobi dobro poznanemu slovenskemu sotrpinu Rezaju na Plešivcu. Komaj je minilo tričetrt leta, odkar je odšla v večnost njegova dobra žena. Ni se še zacelila v srcih hčera težka rana ob smrti dobre matere - in sedaj je odšel še oče. Bil je mož poštenjak, veran in neomajna slovenska korenina. Nadvse je ljubil svoj narod, za katerega je moral mnogo trpeti. Počivaj mirno v zemlji, katero si tako ljubil.

Ne dolgo potem smo spremljali k večnemu počitku Znidarjevo mamo iz Brdov. Tudi ona je odšla od nas v najlepši starosti 48 let. V svoji dolgi bolezní je mnogo trpela, saj je bila skoraj eno leto na bolniški postelji. Bila je v bolnici, prišla je z boleznijo nazaj domov. In spet je odšla v bolnico, kjer je za večno zaspala in od koder se je vrnila domov v krsti in nato na domače pokopališče k svojim dragim in k večnemu počitku. Bila je dobra in gostoljubna žena, ki je imela za vsakega odprte roke in srce. Kdor je potreboval pomoči in se je oglašil pri njej, nihče ni odšel iz hiše

brez pomoči. Bila je tudi verna žena in zvesta svojemu narodu in je v tem duhu tudi vzgojila vse svoje otroke.

Dan pred Veliko Gospojnico pa so že spet zapeli kotmirški zvonovi, zapeli so Grabnarjevi mami na Ročici. Rajna mati so bili dolga leta hromi in so se mogli le s pomočjo palic gibati. Lepo urejeno gospodarstvo in mlin bi jim nudila na stara leta zaslužni pokoj. Toda volja Vsemogočnega je bila, da jih je poklical k sebi v nebeški večni pokoj. Tudi rajna mati so imeli odprto srce in roke za vsakogar, ki je potreboval pomoči. Številni slovenski izseljenci se še danes s hvaležnostjo spominjajo Grabnarjeve hiše, ki jim je nudila v času njih preganjanja pomoč in tolažbo. Naj počivajo rajna mati v miru in vsa dobra dela naj gredo z njimi.

Kot zadnjo pa smo pokopali Kosmačevo mamo na Brdih, bili so stari 73 let. Že dolgo so bolehal, a vendar so še vedno hodili, s težavo so hodili, opravljali pa so še vsa hišna dela. Nekega večera pa so šli spat in prebudili so se v večnosti. - Rajna mama so bili doma na Kranjskem blizu Kamnika. Pred 40 leti so kupili na Brdih s svojim možem posestvo. Življenje jim ni bilo postlano s cveticami. Leta 1920 jim je umrla v cvetu mladosti hčerka Franca. Zadnja vojna pa je pobrala oba sinova, za katerima so žalovali noč in dan in kar jih je spravilo tudi prezgodaj v grob. Z 80 letnim možem so rajna mati do zadnjega gospodarili in se mučili na posestvu. Šele v zadnjem letu se je preselil k njima 15 letni vnuk, da bi jima vsaj nekoliko lajšal breme na stara leta. Pokojna mati so bili globoko verna žena, zvesta veri in svojemu narodu. V istem duhu so vzgojili tudi vse svoje otroke. Upamo, da bo tudi mladi vnuk hodil po poti rajne stare matere, ko bo prevzel posestvo, da bi tako ostala ta hiša še nadalje trdna slovenska domačija.

Naj počivajo naši rajni v domači zemlji v pokojih dneva vstajenja! Vsem zaostanim žalujemo pa izrekamo prav iskreno sožalje.

V nedeljo, dne 7. septembra, se je poročil v naši farni cerkvi naš cerkveni pevec Florijan Ternjak z gospodično Greti Bister. Novoročencema prav obilo sreče in blagoslova v novem stanu! - Ženina pa prosimo, naj bi še v naprej ostal zvest pevec naše lepe cerkvene pesmi in naše lepe narodne pesmi. Bog vaju živi še mnogo let! To vama želijo vsi cerkveni pevci - posebno pa organist.

SKOCIJAN

V nedeljo, dne 21. septembra, je v Skocijanu redni kvatni shod. - V soboto zvečer ob 7. uri je rožnivenec, litanije, blagoslov in prilika za spoved.

V nedeljo od 6. ure zjutraj naprej je priložnost za spoved. Ob 7. uri je prva sv. maša z nagovorom za matere. Ob 8. uri je tiha sv. maša pri križnem oltarju. Ob 9. uri je sv. maša za šolsko mladino z nagovorom in z ljudskim petjem. - Ob 10. uri je pridiga in slovesna sv. maša.

ŠT. VID V PODJUNI

Ker smo čisto preprosti kmečki ljudje, ne držimo veliko na pisanje, pa tudi časa nimamo za pisanje. Zato pa se le vsake kvatre enkrat oglasimo v „Našem tedniku“. Za jesenske kvatre pa moramo napisati nekaj novic iz zadnjega časa. Hudomušneži pri nas že zavidajo našemu gospodu župniku, češ ta pa mnogo zasluži, ker je bilo zadnjo nedeljo meseca avgusta oklicanih pri nas kar sedem parov.

Tako so se poročili v času od 31. avgusta do 8. septembra: Blaž Knes iz Gorič z Leokardijo Sapečnik v Št. Vidu. Poročil se je nadalje naš g. učitelj Oskar Reven z gospodično Ido Karner iz Grebinja. Z novim šolskim letom nas gospod učitelj zapusti, ker odide na novo službeno mesto v Globasnico.

Nadalje se je poročil Rajmund Blantar z Ano Lah, Makovo na Veselah, popeljal jo je v novo hišico v Št. Vidu. Jurij Krasnik se je poročil z Ano Potočnik, Stefan Sturm pa z Zofko Kuster, vsi so iz Mokrij.

Najbolj prizadeti pri teh porokah so Tonovi starši na Proboju. Oddali so kar dve

hčerki naenkrat in sicer Micko Mentnovemu Ožbeju na Proboju, Ančko pa je dobil usnarj Tomaž Kum iz Celovca.

Vsem novoročencem naše iskrene čestitke z željo, da bi vzgojili krepak rod. Zelim pa tudi, naj bi jih šele smrt ločila in naj ne bi bilo tako kakor je danes že večkrat moda, ko velja: In domine patre, koj za ene kvatre.

Farna statistika bo letos pri nas gotovo zanimiva, ker se štokrlja pogosto oglašča po fari, smrtnih slučajev pa je doslej, hvala Bogu, zelo malo. Torej še ne bomo tako hitro izumrli, četudi nas vedno manj naštejejo.

Tudi nove stanovanjske hiše zidamo po fari. Tako rastejo v Št. Vidu tri nove hiše, v Št. Primožu dve, na Veselah ena in v Rikarji vesi tudi dve. V gospodarskem oziru smo sicer pri nas precej napredni, vendar pa nam vse to ne pomaga, letina bo letos le bolj slaba. Pomladi in poleti je bila strašna suša, ki se je posebno čutila na naši peščeni zemlji. Zdaj nam pa nagaja dež, da bomo le težko mogli pospraviti naše pridelke. - Za danes naj bo dovolj pa še drugič spet kaj.

RUDA

V nedeljo, dne 7. septembra, bi morala biti prva redna seja občinskega sveta v novi hiši. Seja bi se morala pričeti ob pol deveti uri. Ker pa odborniki ali svetovalci, ki so člani OeVP in VdU, niso prišli, je začel g. župan sejo šele ob pol 11. uri. Izjavil pa je, da mora sejo zaradi nesklepčnosti takoj tudi razpustiti in je sklical novo sejo za prihodnjo nedeljo, dne 14. septembra. Za to sejo je izjavil g. župan, da se bo vršila ob vsakem številu navzočih.

Nismo še mogli zvedeti, zakaj se imenovani svetovalci občinske seje niso udeležili. Občinski statut daje štiri možnosti: Prva: Občina najame kratkoročno posojilo, da bi mogla plačati račune za dovršeno zidavo nove občinske hiše. Z vplačevanjem davkov bi bilo plačevanje računov prepočasno. Drugič: Gre se zato, da se obljubljen pravilnost in enakopravnost ter demokracija napram Slovencem pokaže tudi v dejanju. Tretjič: Zelo verjetna je razprava in razgovor o tem, da se na vsak način zabrani, da bi kdo mogel jemati tok občinskemu električnemu podjetju. To še prav posebej velja za one, ki so v zadnji svetovni vojni marsikaj narobe naredili (to je zelo milo povedano). V tem času so štirje iz naše občine morali pustiti svoje življenje v Dachau-u. Še predno pa so prišli v Dachau, so morali marsikaj doživeti na Rudi, da je še celo rajni orožniški komandant imel sočutje z njimi. Seveda pa tega sočutja ni smel pokazati napram takratnim političnim voditeljem, ker je bila nevarnost, da gre še sam v Dachau. Četrto pa niti ne omenjamo. Na dnevnem redu je bila tudi točka, katere rešitev bi bila za naše cerkve zelo ugodna.

Čudimo se prav posebno, zakaj in kako ravno zastopniki OeVP v tem slučaju delajo socialistom težave. Saj so jim ravno socialisti pri zadnjih volitvah v glavnem pripomogli do kmečkega načelnika (Bauernführer).

Posebej bomo poročali tudi o občinski seji dne 14. t. m. Upamo, da si bodo za to sejo zadnjič odsotni občinski svetniki premislili in bodo prišli na sejo.

ZA PRIČETEK ŠOLSKEGA LETA

v največji izbiri in najnižjih cenah

- OTROŠKE NOGAVICE
- OTROŠKO PERILO
- PELUVERJI IN JOPICE
- TELOVADNE OBLEKE
- VOLNA

samo kvalitetni izdelki avstrijskih tovarn

Pollanz

CELOVEC, Bahnhofstrasse 8a

KATOLIŠKI SHOD V RADIU

V četrtek, dne 11. 9.: Od 17.45 do 18. ure zvonjenje zvonov v pozdrav in otvoritev katoliškega shoda. - Od 21.30 do 22.15 slovesna otvoritev katoliškega shoda.

V petek, dne 12. 9.: Od 20. ure do 21.30 pontifikalna sv. maša.

V soboto, dne 13. 9.: Od 22.15 do 22.45 mladinska manifestacija.

V nedeljo, dne 14. 9.: Od 10. ure do 11.15 pontifikalna sv. maša papeževega legata. - Od 14.30 do 16.30 zaključna slovesnost in prenos govora sv. očeta, papeža Pija XII., avstrijskim katoličanom.

Plodored ali kolobar

Že takrat v starih časih, ko še ni bilo kmetijskih knjig in tudi ne kmetijskih šol, so že kmetje iz lastne skušnje spoznali, da so pridelki mnogo manjši, ako leta in leta zaporedoma pridelujemo isto kulturno rastlino na isti njivi. Zato so po nekajletnem pridelovanju žita pustili njivo za travnik ali pašnik in šele nato so spet na tej njivi sejali žito. To je bil prvotni in najenostavnejši plodored ali kolobar.

Pozneje so praktični kmetovalci precej točno ugotovili, kakšen plodored je najboljši, še bolj natančno pa so to preizkusili na kmetijskih poskusnih posestvih in na kmetijskih šolah. Danes ne bi smelo biti nobenega kmetovalca več, ki vsaj v glavnem ne bi poznal plodoreda ali kolobarjenja.

Seveda ni plodored v vsakem kraju in pri vsakih razmerah enak, zato tudi ni mogoče postaviti nekega, za vse kraje in za vse kmetije ter za vse razmere veljavnega pravila o plodoredu. Plodored je odvisen v veliki meri tudi od delavnih razmer na kmetiji, odvisen je od tržnih cen za posamezne

ren za njegovo posestvo in kakor najbolj odgovarja njegovemu načinu gospodarjenja in njegovemu kraju. Je pa potrebno, da si sedaj jeseni napravimo načrt o tem, kaj bomo pridelovali na vsaki posamezni njivi. Ni važno, da napravimo načrt samo za jesensko setev, ta načrt mora biti napravljen tudi že za pomlad. Kdor ima za vse svoje delo napravljen dobro premišljen načrt, ta bo vsako delo lažje opravil ob pravem času, si bo ob pravem času preskrbel gnojila in semena in bo zato imel tudi boljše pridelke. Za dobro žetev je potreben najprej dober načrt o setvi.

Nekatero rastline uspevajo dobro samo po gotovih predsadežih, medtem ko po drugih predsadežih uspevajo le slabo in dajejo male pridelke. Druge rastline spet močno zaplevelijo njivo, še pri drugih se spet močno razmnožujejo razni rastlinski škodljivci in ako bi nato naslednje leto spet pridelovali isto rastlino na isti njivi, bi velik del pridelka uničili ti škodljivci.

Splošno velja in je to splošno znano, da dve-, tri- ali še večletno pridelovanje žita zaporedoma na isti njivi škoduje kakovosti, to je godnosti in s tem rodovitnosti zemlje. Najboljše bi bilo seveda, da bi vedno po rastlinah s plitvimi koreninami (kakor je na primer žito), prišla rastlina z globokimi koreninami (kakor so okopavine in detelje). Po rastlini, ki ji moramo gnojiti z dušikom, naj pride rastlina, ki se more sama preskrbovati z dušikom (detelja, grah, fižol).

Plodored, ki ga v okvirju priobčujemo, seveda ni nikak recept, je le vzgled, kakšen plodored je slab, kakšen je dober, kakšen je boljši in kateri plodored je najboljši. To je samo vzgled, pri katerem naj vsak gospodar premišljuje, kako bi bilo pri njegovih razmerah mogoče urediti najboljši plodored.

Alfa-molzne naprave, traktorje in vse kmetijske stroje dobavlja poceni

KURT MARKTL & CO.

kmetijski stroji in nadomestni deli

CELOVEC-KLAGENFURT, St. Peter, končna postaja obusa. Völkermarkter Strasse Nr. 117

pridelke, odvisen od števila živine na kmetiji, od kakovosti in količine stelje, ki jo imamo na razpolago, od količine gnoja in gnojnice, od kakovosti in globine zemlje in še od številnih drugih činiteljev.

Zato si mora tudi vsak kmet sam posebej sestaviti plodored, kakor je najbolj prime-

1. OZIMNA PŠENICA
2. OZIMNA RŽ
3. JEČMEN
4. OVES
5. KROMPIR

Pri tem plodoredu pride štiri leta zaporedoma na isto njivo žito. Štiri leta torej rastline, ki porabijo mnogo dušičnih snovi in te rastline imajo tudi plitve korenine, ne izrabijo torej globokih slojev zemlje. Njivo močno zaplevelijo in pridelki bodo dobri le ob zelo intenzivnem obdelovanju in gnojenju. — To je slab plodored.

1. PŠENICA
2. RŽ
3. KROMPIR
4. JEČMEN
5. OVES

Četudi je v plodoredu za ržjo krompir, vendar ta plodored ni dosti boljši od prejšnjega. Saj je tudi v tem plodoredu štiri leta zaporedoma žito in šele v petem letu je okopavina. — Tudi to je razmeroma slab plodored.

1. KRMA (n. pr. detelja)
2. OZIMNO ŽITO
3. JARO ŽITO
4. OKOPAVINE
5. JARO ŽITO
6. OZIMNO ŽITO

Ta plodored je že mnogo boljši, ker pride po dveh letih žita okopavina ali detelja (ki ostane dve leti). Vsled tega je zemlja boljše preraščena s koreninami in je zato tudi godnost zemlje boljša. Po ozimnem žitu je mogoče še v istem letu pridelovati kak vmesni sadež, kakor n. pr. ajdo. Pri tem plodoredu so pridelki večji.

1. OKOPAVINE
2. JARO ŽITO
3. DETELJA
4. DETELJA
5. OKOPAVINE
6. OZIMNO ŽITO (ali jaro žito)
7. JARO ŽITO (ali ozimno žito)

Za povečanje in za ohranitev večje rodovitnosti zemlje je ta plodored še boljši kakor pa prejšnji. Med prvo okopavino in med deteljo je samo enkrat žito. Jaro žito v drugem letu sledi okopavini, kar je zelo dober predsadež, ker okopavini dobro gnojimo in zemljo obdelujemo in grede korenine globoko v zemljo. Krompir po detelji izvrstno uspeva, ker more dobro izrabiti dušik, ki ga je zapustila detelja v zemlji. Po ozimnem žitu moremo seveda pridelovati še vmesni sadež (ajda, repa, itd.)

1. OZIMNO ŽITO (n. pr. pšenica)
2. OKOPAVINA (n. pr. krompir)
3. JARO ŽITO (n. pr. rž)
4. OKOPAVINA (n. pr. pesa)
5. JARO ŽITO (n. pr. ječmen)
6. KRMA (n. pr. detelja)
7. KRMA (n. pr. detelja)

To je gotovo najboljši, skoraj idealni plodored. Nikdar niso v tem plodoredu dve leti zaporedoma na isti njivi rastline, ki imajo plitve korenine (kakor žito). Vsak pridelok ima zelo dober in primeren ter odgovarjajoč predsadež. Plevel se ne more preveč razviti in ga je lahko zatirati. Po ozimnem žitu pa je mogoče še pridelovati vmesni sadež.

JUGOSLOVANSKI KMET. MINISTAR V USA

V Združene države je prišel predsednik jugoslovanskega poljedelsko-gospodarskega sveta Todorovič, ki je ob svojem prihodu v Washington izjavil, da se zlasti zanima za mehanizacijo ameriškega poljedelstva in za vladne programe v podporo kmetijstvu. Todorovič bo iz Washingtona odšel na ogled v kmetijske države.

VELESEJEM V SOLUNU

Na mednarodnem velesejmu v Solunu, ki bo od 8. do 28. septembra, bodo razstavila tudi jugoslovanska izvozna podjetja. Na jugoslovanski razstavi bodo tekstilni izdelki, ročna dela, kmetijski pridelki, zdravilna zelišča in izdelki strojne ter kemične industrije.

Našim gospodinjam

O VZGOJI

(Nekaj osnovnih misli)

Slavni francoski cesar Napoleon je rekel, da se mora vzgoja otroka začeti že 100 let pred njegovim rojstvom. S tem je poudaril veliko važnost vzgoje, ki bi jo naj vršili le starši in vzgojitelji, ki so sami bili dobro vzgojeni. Vzgoja se prične že takoj prvi dan.

Prva vzgojiteljica otroka je mati. Ko otrok pride na svet, je potreben njene pomoči. Saj vemo, kako je slaboten in ubog; zato ga je treba vztrajno negovati, da se razvija telo in krepi volja. Res novorojenček še ne razume materinih besed, pa vendar naj ga mati navaja na red v hrani, snagi in spanju. Ko začne otrok slediti materinim kretnjam ter umevati njene besede, se s tem začne tudi njegova duševna in srčna vzgoja. Vsaka materina beseda, molitev, potrpežljivost, dobrot, usmiljenje in podobno, se neizbrisno vtisne v otrokovo dušo.

Neprimerno hitreje pa se otrok navadi slabih lastnosti, kakor so: jeza, sovraštvo, maščevalnost, sebičnost, samoljubje itd. Zato naj starši skrbno pazijo, kaj se vpricho otroka dela in govori. Z vso skrbjo naj ga navajajo na resnicoljubnost in vljudnost. Vemo pa tudi, da je največkrat kriva okolica, to je slab zgled, ako otrok laže. Vzgoja je lepo, a silno težko in odgovorno delo. Otroku namreč prinese na svet podedovane lastnosti ne samo po roditeljih, temveč poleg dobrih, tudi slaba nagnjenja starih staršev in sorodnikov. Na vse se morajo vzgojitelji ozirati ter gledati na vse, kar pri otroku opazijo. Treba je znati z vsakim otrokom drugače ravnati.

Da bo pri vzgoji uspeh, mora otrokovo življenje obsevat sonce materine ljubezni. Ta ljubezen pa ne sme biti „slepa“, ki na otroku ne vidi nobene napake oziroma vsako vedno le opravičuje. „Slep“ ljubezen do otroka imajo večkrat stari starši, te ali služkinje. Pri njih imajo muhasti otroci zaslonbo — potuho. Otroku kaj hitro uvidi, da je tudi mogoče izhajati, ako ne uboga in prava vzgoja je zgubila trdno podlago.

Otroka naj ima vzgojitelj vedno pred očmi. Lahko ga pusti med otroke, da se z njimi igra, a od daleč naj ga vedno opazuje, kako se v družbi obnaša. Dobro je otroka navaditi, da materi-vzgojitelju pove, kar je slišal med otroki. To zaupanje je treba ohraniti in otroka v vsem primerno poučiti.

Mati naj vzgaja z zgledom, ker beseda miče, zgled pa vleče. Zato naj na otroka bolj vpliva s tem, kar sama dela, kakor s tem, kar govori.

Skupno delo ima v življenju veliko vrednost. Pa naj bo to delo za dobrobit naroda

ali posameznih članov v družini, kjer stremijo vsi za istim ciljem. Koliko bolj pa je potrebno skupno delo pri izoblikovanju človekovega značaja. To je največja pridobitev za družine in narod.

Skupni vzgojni namen je vzgoja značaja. Pri tem je treba, da vsi stremijo za njegovo dosego. Ako eden od vzgojiteljev, n. pr. mati kaj zahteva, mora oče biti istih misli, da skupno izoblikujeta otrokov značaj. Zgodi se, da je oče bolj popustljiv in v pričlo otroka materi ugovarja. S tem ne prepreči samo tega, kar je trenutno mati od otroka zahtevala, temveč izpodkoplje tudi ono, kar je bilo s trudom že pridobljeno. Istočasno pa lahko popolnoma onemogoči kakršno koli nadaljnje vzgojno delo. Mati, ki je največ z otrokom skupaj, ga najbolj pozna, zato bo gotovo znala najbolj pravo zadeti. Oče, ki je ves dan ali celo ves teden z doma, pa se hoče otroku prikupiti, in zato materine ukrepe in opomine pred otroki pobija, graja, omalovažuje, otroku potuho daje. Otroku to dobro dé in že je sklep storjen: mamica je huda, me ne mara, ker mi ne da tega, kar mi očka dovoli. To je lahko začetek preprirov v družini in velika nesreča za otrokov značaj.

Bilo je v naši vasi. Tu sta srečno živela zakonca, ki sta imela troje otrok. Oče, gospodar, ki si je kot fant več let služil kruh pri tujih ljudeh, je večkrat poudarjal, da je vsak človek lahko srečen, da je le veren, delaven in zdrav. V tem smislu je sklenil tudi svoje otroke vzgojiti in jih pripravljati na življenje. Mati, v svoji slepi materini ljubezni, pa je mislila in delala povsem drugače. Sama silno delavna, ni pustila, da bi otroci delali. Z očetom sta se zaradi otrok nešteto krat prepirala. Ona je trdila: „Bo že delal, ko doraste,“ a oče je vztrajal pri svojem in jih je lenim fantom šolarjem zaslužno naštel. Mati pa je kričala in otroke branila pred očetovo palico. V otrokovem srcu je bil storjen sklep: mama je uboga in dobra, oče pa hudoben. Črna misel, krivična sodba se je zarila v mlada srca, kjer je rastla in se razvila v nedogledno maščevanje, ki se je na žalost uresničilo. Otroku, sedaj odrasel fant, kriminalcem, premišlja, kdo je kriv njegove nesreče.

Da se otrok ne navadi brezdelja, že majhnemu dajmo primerno igračo. Malo večjega pa vadimo, da pomaga v kuhinji prnesti drva, si sam čelveljčke očistiti, se umije, počeše itd. To je že velik korak v samovzgoji. Tako vzgojen otrok pride v šolo, kjer učitelj-vzgojitelj, v družini započeto vzgojno delo nadaljuje. Mati s pravilno vzgojo odpre otroku pot v srečno življenje.

Plemenski sejem v Št. Vidu na Glini

Prihodnji plemenski sejem živinorejske zveze za pšeničnobarvno govedo (Blondvieh) za Koroško in Štajersko bo v Št. Vidu na Glini v živinorejski lopi, v četrtek, dne 2. oktobra t. l. Takrat je v Št. Vidu tudi splošni jesenski sejem. Na tem plemenskem sejmu bo živinorejcem dana prilika izbire in nakupa mladih plemenskih bikov in predvsem bregjih krav in telic. Računati je na dogon okrog 70 krav in telic ter 70 mladih bikov. Vse živali bodo že preje pregledane po strokovnem ocenjevalnem odboru, zato bodo na sejmu res samo dobre plemenske živali. — Ocenjevanje in tudi posebno

premovanje vseh razstavljenih živali, ki bodo na plemenskem sejmu, bo že prejšnji dan, torej v sredo, dne 1. oktobra, popoldne. Vsem kupcem zato priporočamo, da se že tudi tega ocenjevanja živali na dan pred sejmom udeležijo, ker morejo ob tej priliki živali res temeljito oceniti.

Posebej moramo še omeniti, da dobijo oni kupci telic, ki se obvežejo, da bodo imeli te plemenske živali za lastno rejo, po 400 šilingov prispevka za vsako kupljeno telico. Ta znesek bo vsem kupcem, ki zadostijo omenjenim pogojem, izplačan takoj po končanem plemenskem sejmu.

ELEKTRIFIKACIJA AMERISKIH KMETIJ

Uprava kmetijske elektrifikacije, ameriški vladni urad, je objavil poročilo, glasom katerega je v preteklem proračunskem letu, ki se je zaključilo 30. junija, dobilo 223 tisoč kmetij električno napeljavno in 55.000 kmetij telefonsko zvezo. Poročilo poudarja, da je z vladno podporo zdaj 90% ameriških kmetij preskrbljenih z električno energijo, 40% kmečkih rodbin pa je vključenih v telefonsko zvezo.

Elektrifikacijski program, ki je omogočil ta razmah, se je začel izvajati leta 1935. Takrat je imelo samo 10% kmetij električno napeljavo.

Uprava kmetijske elektrifikacije je v preteklem letu odobrila 165.426.000 dolarjev posojil za napeljavo elektrike na podeželju

in 82 milijonov dolarjev za telefonske zveze. Ta znesek je še enkrat tako velik kot je bil prejšnje leto.

SVETOVNE REZERVE ŽIVIL

Poseben odbor v katerem so predstavniki Združenih držav, Avstralije, Francije, Indije in Velike Britanije, izdeluje predloge za ustanovitev rezervnih zalog živil, ki naj bi omogočile prvo pomoč proti lakoti kjer koli na svetu.

Odbor upa, da bo izgotovil osnutek predloga do 15. septembra in ga nato lahko predložil vrhovnemu svetu prehranjevalne in poljedelske organizacije ZN (FAO), ki se sestane v novembru v Rimu.

Nova šola na Obirskem

Obirska je ozka gorska dolina med Železno kaplo in Borovljami ob južni strani Obirja. Ta kraj je že zelo stara župnija. Stari vedo pripovedovati, da so včasih celo iz Solčave nosili mrliče semkaj k pogrebu. Turki so leta 1473 prišli preko Jezerskega sedla in ob vznožju Storžiča čez Kožlak v ta samotni kraj. Požgali in porušili so cerkvico, ki pa je bila tedaj precej manjša od današnje.

Dolina bi se pravzaprav imela zvati „Obirje“, ker to ime pride od Obirja, čigar ime pa sega daleč nazaj v dobo, ko so prišli naši pradedje v družbi z Obri v to deželo. Prebivalci bi bili potemtakem „Obirjani“, ne pa Obirčani, ali „Obiršani“, kakor se ljudje tukaj v resnici imenujejo.

Zupnijske knjige segajo pa nazaj samo do l. 1752. Dne 20. vinotoka 1154 pa že imenuje patriarh oglejski, po imenu Peregrin, „capella sanctae Mariae Oberch“. Samostojna župnija pa je imenovana šele leta 1467 kot „parochialis ecclesia sancti Joannis de Oberch“.

Po tem je razvidno, da je bila prva cerkva posvečena Materi božji in da je šele v 15. stoletju postal sv. Janez Krstnik farni patron. O nastanku naše cerkvice pa je tudi še neka povest, ki pravi sledeče:

Cerkvica na Obirskem je bila enkrat najstarejša daleč naokrog. Bila je Marijina romarska cerkev, kamor so prihajali romarji še iz spodnjega Štajerskega in Kranjskega.

Dalje pravi povest: Neka romarka je enkrat oslabela in padla v nezavest. A v zadnjem hipu je še zajecjala, da naj ji Mati božja pomaga. Žena je bila uslišana. Iz skalnatih tal je pritekla vodica, ki je ubožico okrepčala in ozdravela je. Ta vodica je pa ostala in ozdravljala vse bolnike. Daleč okrog je bila znana ta čudotvorna „mrzla voda“. — Še danes teče ta bister, hladen in pristen virek ob vznožju farovških njiv.

Zgodovina šole je pa na Obirskem zelo skromna in kratka. Niti sto let še ni minilo, odkar so prvokrat korakali obirski dečki, ali že fantje in dekleta „k fajmoštru v šolo“, ki je bila ob nedeljah popoldne.

Iz leta 1865 se imenuje v župnijski kroniki župnik Johann Tauschitz, ki se je začel ukvarjati s poučevanjem farne mladine. Najbrž je bila to samo „šola na nedeljo popoldne“. Javilo se je sprva 14 otrok. A očitno so bili vsi navdušeni za šolo, ker se je v kratkem število učencev podvojilo.

G. župnik Jurij Traun je nadaljeval od leta 1872 do 1908 poučevanje. Tudi ta, kakor njegov prednik, je storil to vse iz lastne vzpodbude in za „boglonaj“.

Kako pa je potem bilo mogoče, da so ljudje v naši samotarski dolini že vedno

znali „nmač brat“ — pa še tud' šribat in rehnat...? Stvar je bila namreč tako, da so kmetje jemali pastirje iz Kaple ali kod drugod, ki so bili večji pisanja, čitanja in računanja. In tile pastirji so pozimi ob dolgih večerih bili „učitelji“ našim prednikom. Mogoče se je kje vse od kmeta do sedemletnega sinčka zvečer potilo nad težavami in skrivnostmi abecede.

A šlo je in Obirčani so že vedno zvesto in radi prebirali Mohorjeve knjige, kakor hvala Bogu tudi še danes.

V nekem odloku občinskega urada Bele z dne 24. 10. 1910 stoji sledeče: „Na odlok okrajnega šolskega nadzorstva v Velikovcu z dne 3. 8. 1910 št. 509, kjer je predlog za izboljšanje šolskih razmer v občinah Železna Kapla in Bela, je tukajšnji občinski odbor sklenil sledeče: Proti zgraditvi šol. poslopja na Obirskem odbor ne nasprotuje, kjer je zakonito število otrok (40) tukaj. Odbor pa mora prositi, da bi graditev te šole tako dolgo odložili, da bo šolsko poslopje ljudske šole v Železni Kapli dogotovljeno in da bo občina imela zopet dovolj denarja v ta namen na razpolago“.

Nato je določil okrajni šolski svet v Velikovcu 13. 3. 1913, da so odprli v Železni Kapli „ekspoziturno ljudsko šolo Bele“, katero so obiskovali otroci iz okolice v oddaljenosti do 7 km... Otroci, ki so imeli do 10 km daleč, so imeli samo ob sredah in sobotah pouk.

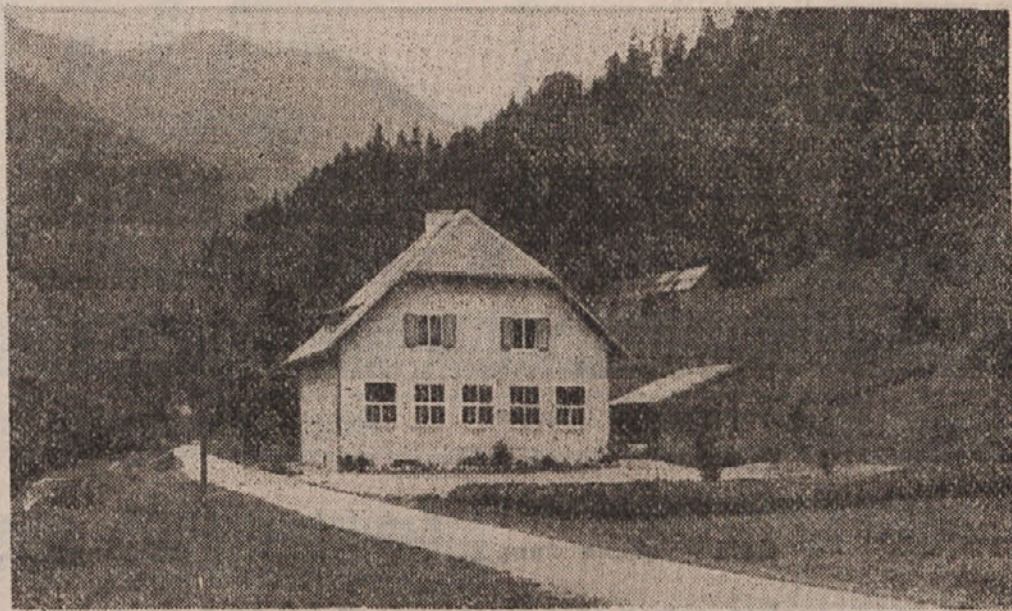
Učni jezik je bil slovenski!

G. Francé Grafenauer je nameraval ta čas ustanoviti v Železni Kapli zavod za otroke iz najdaljše okolice. Imel je v ta načrt dobre upe, ker bi ga tudi država in dežela pri tem podpirali. — A izbruh prve svetovne vojne je naredil prehitro konec tem prizadevanjem.

Na Obirskem je torej še nadalje obstajala takozvana „privatna šola“. GG. provizorja Rok Tvinko in Franc Mikula sta še nadalje poučevala Obirčane.

Leta 1922 pa so prišli na Obirsko g. župnik Ignac Zupan, ki so skoraj 30 let ostali tukaj in so celih 15 let poučevali otroke. Kar je zdaj mož in žena, ki so okoli 30 let stari, tu na Obirskem, so večinoma vsi že hodili pri „Naceju“ v šolo. Pouk g. župnika Zupana pa je bil že precej usmerjen po predpisanem učnem načrtu, tako da so se otroci učili razen osnovnih predmetov tudi mnogo drugega.

Leta 1937 je zgradil tedanji „Deutscher Schulverein“ prvo šolsko poslopje v dolini Obirske. Redni pouk se je začel 4. 11. 1937, vodil ga je g. učitelj Gustav Pristovnik, doma v Selah, ki je leta 1942 padel na Ruskem. Šolsko poslopje je bilo že nujno potrebno, ker je kar 72 otrok hodilo v šolo. Lepa številka, ako premislimo, da je Obirska imela tedaj približno 600 prebivalcev! Vojni dogodki so krivi, da je obirska šola,

Nova ljudska šola na Obirskem

šele komaj 7 let stara, postala žrtev plamenov...

Tri leta je nato izostal vsak pouk za obirske otroke. Hvala Bogu, da so postavili za šolskega nadzornika po vojni moža, ki je poznal razmere postranskih šol in ki se je trudil, da se je kmalu spet začel pouk za naše otroke. G. okrajni šolski nadzornik, vladni svet. Valter Maklin, je osebno prišel h Kovaču in zaprosil, da je gostilničarka Milka dala prostor, kjer je bila 4 leta „obirska šola“. Pri Kovaču so poučevali: leta 1946 g. nadučitelj Wolfgang Romauch (sedaj pri Mariji na Zilji), l. 1946-47 ga. učiteljica Elli Pörsch, leta 1947-48 g. učitelj Franc Sadnikar (sedaj v Globasnici), od leta 1948 dalje pa je tukaj g. učitelj Valentin Polanšek.

Neutrudno prizadevanje in vzpodbude g. šolskega nadzornika vlad. svet. Valterja Maklina so končno le dosegle, da so obljube postale resnica: leta 1950 so začeli graditi novo šolsko poslopje, veliko večje in zidano — in z dvema razredoma, pa tudi dvoje stanovanj. Hvalo zasluži ves trud občine Bele, arhitektov g. Hirscha in Schmitthoferja, ing. Koflerja in predvsem vlad. svet. Pabsta — a tudi vseh mojstrov od zidarja do pečarja, hvalo zaslužijo seveda predvsem vsi delavci, ki so tako pridno in urno delali.

Tako stoji tik ob cesti pod kraljevskim Obirjem šolsko poslopje, da takega ne najdeš daleč naokrog. To je v neizrekljivo veselje otrok, v ponos vseh Obirčanov, a tudi dokaz naše deželne vlade in države, da so tam ljudje, ki gledajo na nas.

Ob koncu opisa nove ljudske šole na Obirskem moramo omeniti vsaj na kratko nekatera podjetja, ki so pomagala bistveno pri zgradbi nove šole. Ta podjetja vsem našim bralcem še posebej priporočamo. To so:

Stavbno podjetje Kavellar Valentin iz Železne Kaple. To podjetje je na splošno

znano v vsej širni kapelški okolici in so vsi z delom tega podjetja zadovoljni. To pa je tudi najboljšo spričevalo za kakovost izvršenih stavbnih in zidarskih del.

Kleparsko podjetje Orasch Franc iz Železne Kaple. To podjetje je eno najvzornejše urejenih zadevnih podjetij v Železni Kapli. Znano je po svojih dobro in solidno, pa kljub temu razmeroma poceni izvršenih delih. Prodaja tudi vse kleparske in mehanične potrebščine.

Tesarski mojster Klaura Friedrich iz Železne Kaple izvršuje vsa tesarska dela z veliko točnostjo in vzornostjo. To podjetje je prevzelo in vzorno izvedlo že številna dela na javnih in zasebnih stavbah. Izvedba del pa je že sama na sebi najboljšo spričevalo in priporočilo za to podjetje.

Orasch FRANZ

KLEPAR IN MEHANIKA
VARILNI APARATI
MEHANIČNA DELAVNICA

prodaja kleparskih in mehaničnih potrebščin

ŽELEZNA KAPLA — Eisenkappel,
Vellacher Strasse 248

KLAURA FRIEDRICH

TESARSKI MOJSTER

Železna Kapla
Eisenkappel

Izvršuje najtočnejše
vsa tesarska dela

Stavbno podjetje — zidarski mojster **Kavellar Valentin** se priporoča vsestransko svojim odjemalcem

Železna Kapla — Eisenkappel, Pfarrplatz 245, Telefon 20

ALOJZIJ HUTTER:

Moje šolanje in življenje

Povezava s prejšnjim in sklep
jezikovne pravde

(Nadaljevanje)

V 25. številki „Našega tednika“ je pri članku „Moje šolanje in življenje“ pomotoma ob koncu nadaljevanja članka pristavljena besedica: konec. Bralci so že nerazodoljni spraševali, če je res že konec tako zanimivega članka. V zadostenje bralcev pa moremo sporočiti, da je pisatelj članka — preč. g. biseromašnik Alojzij Hutter — obljubil, da bo s pisanjem članka nadaljeval, za kar se mu v imenu bralcev zahvaljujemo.

Sedaj, ko po daljšem presledku nujno moram nadaljevati s svojim spisom, sem se kar nenadoma ustrašil. Počutil sem se, kakor bi bil vržen iz tira in zaskrbljen sem se vprašal: Kje pa sem? Ali nisem zgrešil pra-

ve poti in zavozil v stran? Ali nisem zape-ljal bralce v sotesko, sam pa sem zašel v zagato, iz katere se bom težko izmotal? (Mogel bi se pač izgovarjati, da se tudi drugim — pa ne samo ženskam — prigodi, da se v pogovarjanju „začvekajo“ oziroma zagovori-jo in se tako kam predaleč in preveč zapletejo; o ja, še celo resnim in dobrim govornikom se pripeti taka nezgoda, celo v pridigi je to mogoče.)

Pa nočem se izgovarjati, kajti po kratkem pomisleku si upam trditi, da nimam v povedanem ničesar nazaj vzeti ali obžalovati oziroma preklicati. Pretrgala se je le samo nit pripovedovanja in prešel sem namenoma v premišljevanje in modrovanje kot stavec, pozabivši zraven, da sem še neveden deček, mal učenček na nižji gimnaziji očetov benediktincev v Sent Pavlu. Treba bo pač spet nazaj kreniti in poiskati ter spet povezati pretrgano nit pripovedovanja (poslej pa manj modrovati).

Dostaviti pa le moram, da me je pri ce-

lem razlaganju o jeziku, pismenem in domačem, vodila edino ena misel: Obramba našega materinskega, za nas rodoljube prvega in nam najljubšega, to je slovenskega jezika, toliko zaničevanega in napadanega, obrekovanega in zatiranega. Kar je v srcu, prihaja na jezik in sili na dan. — Nikakor še nisem povedal vsega, toda potrebna je — za sedaj vsaj — pavza, da ne popokajo vse strune potrpežljivosti bralcem.

Nazadnje sem torej pripovedoval svojo polomijo v nemškem jeziku koj pri prvi vaji, to je pri prvem poskusu (korajžnem in upolnem) v pripovedovanju lepe povestice. Pri tem sem, kakor se bodo dragi bralci spomnili, zapisal besede: „Pa že je slanica padla.“ Kakšna slanica je to bila? Zaničljivo in zasmehljivo roganje tovariša je bila ta slanica, ki je mene poparila in osmodila nežno cvetko porajajoče se moje nemščine, tako da bi bil nemščini najraje za vselej obrnil hrbet, ako bi bilo to mogoče. Tega pa niti pri meni niti pri mnogih dru-

gih, še manj pri koroških Slovencih v celoti, ni dopuščala šola in pa politična, gospodarska in jezikovna odvisnost vsega naroda — kot manjšine v državi in deželi. Nemščina ni ogrožena, ni v nevarnosti, ima močno hrbtnico v vsem državnem sistemu in aparatu.

Vse drugače je z našo slovenščino. Prepričan sem bil, ko sem ta malenkostni dogodek zapisal, da bodo tega bralci pravilno razumeli in da bodo pri tem mislili na slano morilko, ki je padala in še pada na široko in včasih tudi na debelo na vse naše narodno življenje, posebej pada ta slanica že na nežne cvetke, kar so naša mila deca.

Zamislimo se kakih 60 let nazaj, potem pa od tam glejmo naprej do danes. Poglejmo celo našo slovensko narodno področje. Ustrašimo se. Toliko je posmojenega, poparjenega, pozeblega, zmrznjenega, uničenega ali pokvarjenega!

(Nadaljevanje)

Dobra knjiga

ŠE VEDNO NAJLEPŠE DARILO

Album Koroške	15 šilingov
Ograd (Janez Jalen)	10.-
Rotija (Mauser)	4.-
Sin mrtvega (Mauser)	4.-
Prekleta kri (Mauser)	4.-
Cmokec poskokec (Bazilij)	3.-
Cela kolekcija stane	30 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2.50 USA dolarjev

Kupujte

predvsem pri tvrdkah, ki oglašajo v našem listu !

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji
 14. sept.: 7.15 Verski govor - Glasba. - 15. sept.: 14.30 Tedenski pregled - Iz svetovne literature (Molliere). - 16. sept.: 14.30 Zdravnik. Po svetu. 18.30 Prleško gostivanje (zvočna igra) - Poje ljubljanski akademski zbor. - 17. sept.: 14.30 Za ženo. - 18. sept.: 14.30 Za naše malčke. 18.30 V spomin na koroškega narodnega pevca F. Leder - Lisičjaka. - 19. sept.: 14.30 Komentarji - Sodobna vprašanja. - 20. sept.: 8.45 Iz slovenske književnosti - Šport. - 21. sept.: 7.15 Verski govor - Pesmi.

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 - Vsak dan ob 19.00 na valu 327,1m oddaja za inozemstvo.

RADIO TRST II

306,1 m ali 980 kc sek

Dnevne oddaje: 7.15-8.30, 11.30-14.45, 17.30-24.00 - Ob nedeljah: 8.00-24.00 - Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15. - Ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45, 23.15.

14. sept.: 9.00 Kmetijska oddaja. 11.30 Oddaja za najmlajše. 12.15 Od melodije do melodije. 13.00 Glasba po željah. 18.00 Iz delavskega sveta. 18.10 Koncert ruskih balalajk. 21.30 Izbrana lirika. - 15. sept.: 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Mamica pripoveduje. 20.00 Koncert tenorista Dušana Pertota. 21.00 Književnost in umetnost. - 16. sept.: 13.00 Glasba po željah. 19.00 Kraji in ljudje. 20.30 Aktualnosti. 21.00 I. Pregelj: Mlada Breda, 2. nadaljevanje. - 17. sept.: 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Zdravniški vedež. 20.30 šola in vzgoja. 21.00 Vokalni kvintet. - 18. sept.: 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Slovenščina za Slovence. 21.00 Radijski oder - A. Čehov: Češnjev vrt, igra v 3 dej. nato Večerne melodije. - 19. sept.: 13.00 Glasba po željah. 19.00 Osebnosti in usode naših dni. - 21.00 Iz londonskih koncertnih dvoran. - 20. sept.: 13.00 šramel kvintet in moški duet. 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Pogovor z ženo. 22.30 Večerni ples.

"Hiša malega človeka" dobavlja najugodnejše radio-aparate, elektro-material
RADIO SCHMIDT
 Celovec - Klagenfurt, Bahnhofstr. 22

KÄRNTNER
AUTOSALON
 lastnik Alex Polgar
 HERRENGASSE 10
 Celovec - Klagenfurt, Tel. 44-24
LOHNER-motorni kotači in avtomobili
 tovarniško novi ali priloznostni nakupi
 Prodaja - nakup - komisija

PARIZ

Val 30.17 in 41.89 metrov
 Oddaje vsak dan od 19. ure do 19.20

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.
 Vsako nedeljo ob 18. uri "Verska ura".
 (val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

URADNE OBJAVE

Zbornica obrtnega gospodarstva za Koroško VAJENSKI ZAKLJUČNI IZPITI V JESEN 1952

Vsi vajenci v industriji, v trgovini in v obrti, katerih pogodbeni vajenska doba konča do 31. decembra 1952, se morajo prijaviti najkasneje do 15. septembra 1952 k vajenskemu zaključnemu izpitu.

Predpisane prijavnice obrazce je mogoče dobiti pri vajenskem referatu zbornice obrtnega gospodarstva za Koroško v Celovcu, Bahnhofstrasse 40, I. nadstropje, soba 34. Izpitno prijavo, ki mora biti opremljena z vsemi prilogami, kakor je razvidno iz prijavnega obrazca, je treba vložiti pri vajenskem referatu Trgovske zbornice. Izpitni prijavi je treba priložiti tudi poročila o dosedanjem delu.

Prodajam nekaj izvodov knjig:

1. Nemško - slovenski slovar
 2. Zemljevid Slovenije
 3. P. Zakonjšek, Praktična kuharica
 4. Zgodovina slovenskega slovstva (za višje razrede srednjih šol)
 5. Slovensko-francoski slovar
- Naročila sprejemam tudi iz inozemstva.
 Naročila pod značko „Janez“ je poslati na naslov „Našega tednika“.

CARL RÖSCHNAR

trgovina s papirjem Kramerg. 12
 tiskarna in knjigoviznica Rengg. 3

CELOVEC - KLAGENFURT zaloga tiskovin

FOTOHAUS Schmaüs

CELOVEC-KLAGENFURT
 Heiligen-Geist-Platz 1. Tel. 20-95.
 Foto-aparati in filmi v bogati izbiri

KARL PUTSCHNER

konjski mesar
 Celovec
 Fischeldorferstr. 12
 Telefon 15-22
 Prevzemamo tudi zavarovane konje. Če sila, koljemo podnevi in ponoči.

Ein festes Kerlechen

Je leichter verdaulich die Nahrung des Kleinkindes, desto besser sein Gedeihen. Kuhmilch ist hochwertigste Nahrung, aber erfahrungsgemäß zu kompakt für das Menschenkind. Darum muß sie „aufgelockert“ werden, damit sie im Magen in leichtverdauliche Flüssigkeiten gerinnt, nämlich durch das Mischen mit

Kathreiner

2.560 EVR. ZDRAVNIKOV BEGUNCEV

Kot poroča ameriški odbor za naselitev tujih zdravnikov, izvršuje v Združenih državah svoj poklic 2.560 avropskih zdravnikov beguncev, ki so našli v Ameriki nov dom. Od teh izvršuje splošno zdravniško prakso 1.616 zdravnikov, ostali pa so specialisti.

Pri WARMUTHU so najboljšje poceni nam dati, da smo otroke oblekli, jih v šolo poslali . . .

- Deške obleke s „knicker“ ali dolgimi hlačami, športno blago, buckasto, velikost 3 170.- in 10.- \$ več za večjo števil.
- Deške štajerske obleke z dolgimi hlačami, velikost 6 250.- in 10.- \$ več za večjo števil.
- Deški plašči, buckasti, velikost 6 215.- in 10.- \$ več za večjo števil.
- Deški plašči, črtasti, čista volna, velikost 6 370.- in 10.- \$ več za večjo števil.
- Deški domači plašči iz dobrega sivega lodna, velikost 6 105.- in 5.- \$ več za večjo števil.
- Hubertus plašči, velikost 6 199.- in 5.- \$ več za večjo števil.
- Hlače, dolge, rjave („Teufelhaut“), vel. 3 45.- in 4.- \$ več za večjo števil.
- Modne hlače, dolge, „tennis“ črtaste, rjave in plave, velikost 3 65.- in 4.- \$ več za večjo števil.
- Hlače iz športnega blaga, dolge ali „knicker“, velikost 3 58.- in 4.- \$ več za večjo števil.
- Hlače iz črkatnega zameta, dolge ali „knicker“, rjave, zelene, sive, velikost 3 106.- in 4.- \$ več za večjo števil.
- Smučarske hlače iz dobrega lodna, plave, rjave in sive, velikost 3 60.- in 4.- \$ več za večjo števil.
- Flanelaste športne srajce, kariraste, št. 28 33.90 in 2.- \$ več za večjo števil.
- Dekliški športni plašči s pasom, velikost 6 215.- in 10.- \$ več za večjo števil.
- Dekliške obleke iz barhenta, velikost 6 52.40 in 4.- \$ več za večjo števil.
- Dekliške volnene obleke od 99.-
- Dekliške kul-jopice od 135.-
- Dekliške mako-hlače vseh velikosti do 14 let 9.90
- Jopice, navadne z dolgimi rokavi 14.90
- Nicky-puloverji vseh velikosti 27.-
- Volneni puloverji z dolgimi rokavi 45.-
- Telovadne hlače od 9.90

WARMUTH Beljak-Villach, Hauptpl.

NEPREMOČLJIVE ŠPORTNE HLAČE

Posebna zanimivost tekstilnega oddelka na letošnjem britanskem industrijskem vselejmu so bile nepremočljive športne flanelaste hlače, ki so odporne proti moljem, se ne mečkajo in se na njih ne poznajo madeži.

Te hlače izdeluje neka konfekcijska tovarna v vseh velikostih za moške in dečke in sicer v sivi barvi ter v številnih vzorcih.

Tvrdka pa je sedaj pričela izdelovati tudi kratke flanelaste hlače za dečke, za katere jamči, da se ne skrčijo in ne mečkajo. Kratke hlače izdeluje v dveh odtenkih sive barve s podlago ali brez, nepodložene pa imajo na sedalu posebno dvojno krpo.

PORAST ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV

Iz zadnjega statističnega biltena Združenih narodov je razviden porast življenjskih stroškov v večini držav, na kateri se nanašajo zbrani podatki.

Podatki, ki jih je zbral Mednarodni urad za delo, na osnovi obvestil poslanih od uradnih državnih ustanov, kažejo, da so se od začetka 1948 pa do sredine 1952 življenjski stroški v Združenih državah dvignili za 10 odstotkov, v Veliki Britaniji 28 odst., v Franciji 43 odst. in v Argentini 18. odst.

Šolske zvezke

in vse šolske potrebščine dobavlja po tovarniških cenah

Lorenz Adlassnig

Celovec - Klagenfurt, Pfarrplatz. Tel. 21-10
 Na drobno Na debelo

Šolske potrebščine najceneje samo pri

J. Hegenbart

strokovna trgovina z usnjem.
 Celovec-Klagenfurt, Villacherstrasse 9

Dobro jutro - dober dan, SCHLEPPE-pivo vsaki dan!

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

Prechtl
 Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
 Od 12. do 15. IX. „Die Abenteuer des Pinocchio“
 Od 16. do 18. IX. „Die Quelle von Karagarni“
Stadttheater
 Začetek ob 15.30, 17.45 in 20.30 uri
 Od 12. do 18. IX. „Reporter des Satans“
 Dne 14. IX. ob 14. uri: „Insel der Dämonen“

BELJAK-VILLACH

Bahnhoflichtspiele
 Predstave ob 12., 16. uri, ob 18.15 ter ob 20.30, ob nedeljah tudi ob 10. uri dopoldne.
 Od 12. - 15. IX. „Herr der Silberminen“
 Od 16. do 18. IX. „Mein Mann will heiraten“

Die šolske potrebščine

V novi strokovni trgovini s papirjem

Friedrich Schulze

Celovec, Villacher Ring 6 (nasproti „Stadt Triest“)

Gumijasti in dežni plašči vseh velikosti najceneje pri
V. TARMANN
 Celovec-Klgf., Völkermarkterstr. 16

Naše cene „Amazon“ nogavice:
 Perlon I. vrsta 39.-
 Perlon II. vrsta 29.50
 Nylon, najfinejše 39.90
 Nylon, z majhno napako 33.90
 Nylon, z ojačenim opetnikom 43.-
 Nylon, s črnim živom 38.50
 Nylon, souvenir II. vrsta 29.50
 Dožolenke brez napake 14.80
 Nogavice iz umetne svile od 11.80
 Kratke nogavice, črkaste od 7.-

POCENI PRODAJA za jesen se je začela v trgovski hiši

Georg Umschaden

Celovec - Klagenfurt
 Fleischmarkt

Blago za plašče in obleke, krzneni plašči itd. . . .